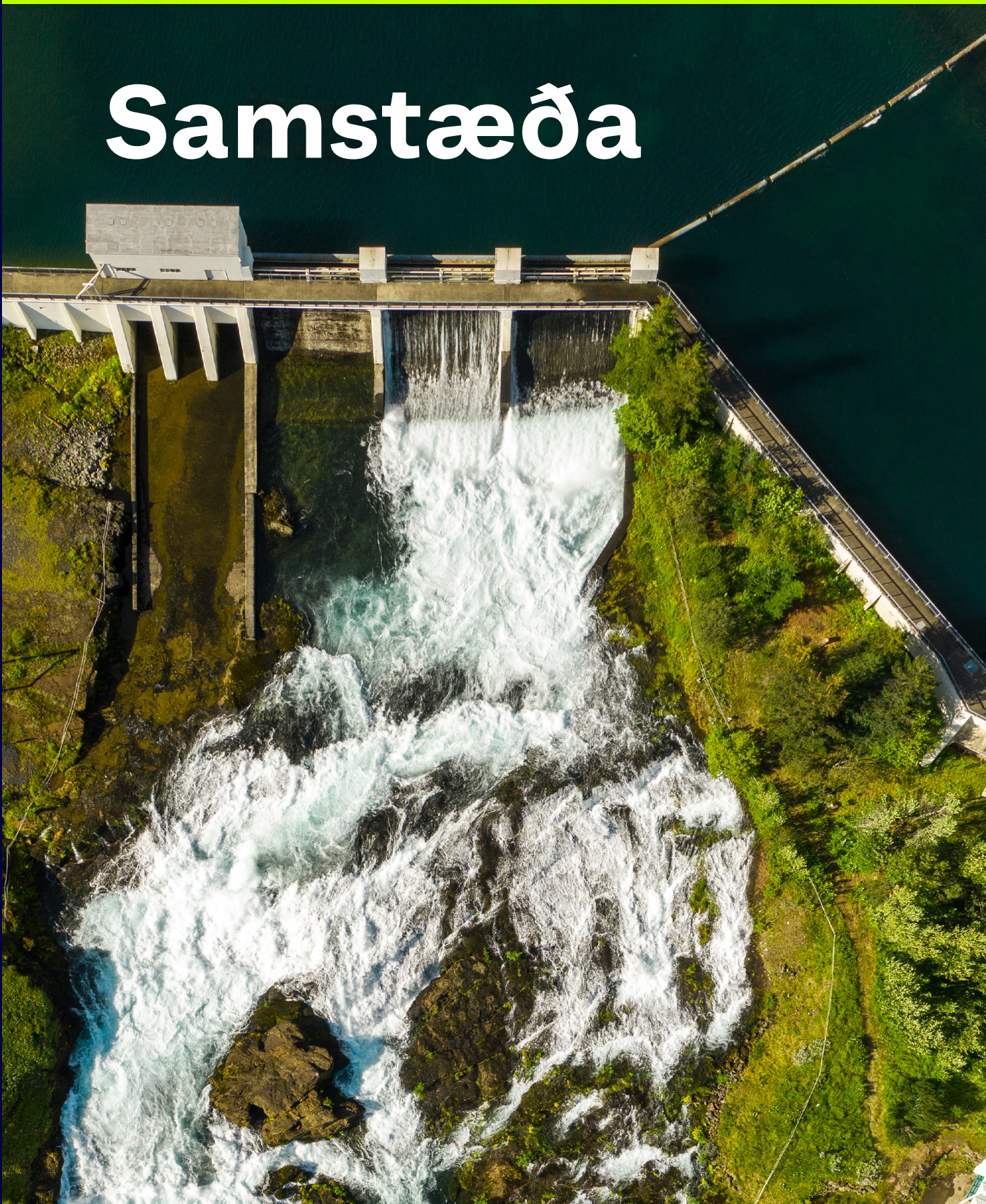

Samstæða

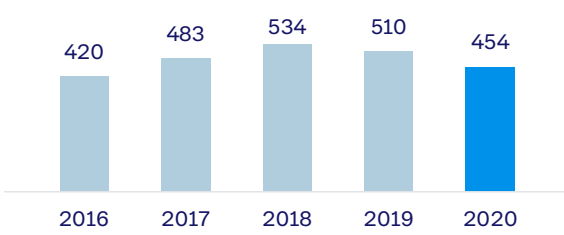
Efnisyfirlit

Lykilstærðir.....	3
Helstu upplýsingar.....	4
Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra.....	6
Áritun óháðra endurskoðenda.....	8
Rekstrarreikningur.....	12
Yfirlit um heildarafkomu.....	13
Efnahagsreikningur.....	14
Eiginfjáryfirlit.....	15
Sjóðstreymisyfirlit.....	16
Skýringar.....	17
Viðauki I; Stjórnarháttayfirlýsing.....	48
Viðauki II; Ófjárhagsleg upplýsingagjöf.....	54

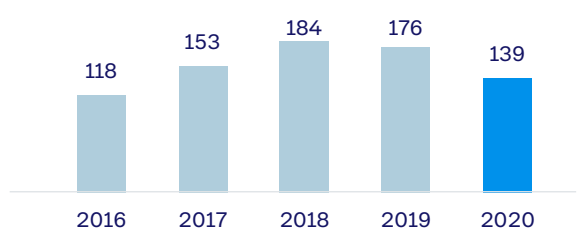

Lykilstærðir

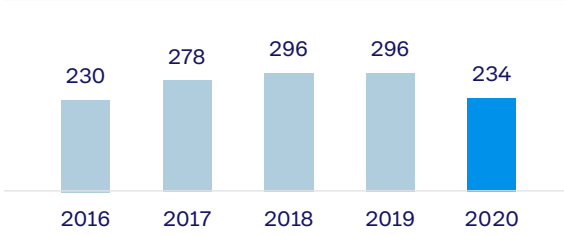
Rekstrartekjur

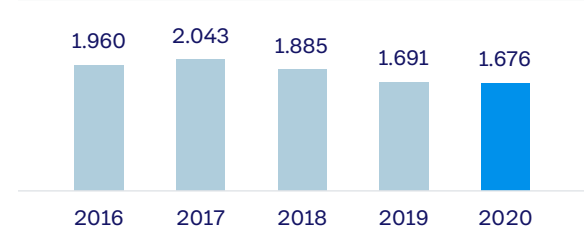
Hagnaður fyrir óinnleysta fjármagnsliði

Handbært fé frá rekstri

Nettó skuldir

Helstu upplýsingar - óendurskoðað

Framsetning stjórnenda á rekstri Landsvirkjunar

	2020	2019	2018	2017	2016
Rekstur					
Rekstrartekjur	448.276	499.547	538.455	491.175	415.480
Innleystar áhættuvarnir	5.262	10.047	(4.534)	(8.098)	4.890
Rekstrartekjur samtals	453.538	509.594	533.921	483.077	420.370
Rekstrar- og viðhaldskostnaður	(127.214)	(131.106)	(144.041)	(137.503)	(118.630)
Rekstrarhagnaður án afskrifta (EBITDA) ..	326.324	378.488	389.880	345.574	301.740
Afskriftir og virðisryrnun	(128.967)	(134.779)	(125.448)	(127.086)	(118.571)
Rekstrarhagnaður (EBIT)	197.357	243.709	264.432	218.488	183.169
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)	(58.651)	(67.681)	(80.178)	(64.844)	(60.045)
Áhrif hlutdeildarféлага	(12)	(27)	(179)	(228)	(5.448)
Hagnaður fyrir óinnleysta fjármagnsliði ...	138.694	176.001	184.075	153.416	117.676
Óinnleystir fjármagnsliðir:					
Gangvirðisbreytingar innbyggðra afleiða	970	(1.323)	(49.410)	84.494	21.164
Gangvirðisbreytingar annarra afleiða	(12.726)	(8.011)	24.878	(12.990)	(1.269)
Óinnleystur gjaldeyrismunur	(8.189)	8.290	21.014	(60.745)	(23.314)
	(19.945)	(1.044)	(3.518)	10.759	(3.419)
Hagnaður fyrir tekjuskatt	118.749	174.957	180.557	164.175	114.257
Tekjuskattur	(40.131)	(60.079)	(59.528)	(56.211)	(47.437)
Hagnaður	78.618	114.878	121.029	107.964	66.820
Efnahagur					
Heildareignir	4.348.344	4.381.633	4.451.081	4.506.392	4.332.864
Eigið fé	2.235.135	2.235.399	2.163.056	2.063.112	1.969.088
Skuldir	2.113.209	2.146.234	2.288.025	2.443.280	2.363.776
Nettó skuldir *	1.675.804	1.691.462	1.884.603	2.042.642	1.960.497
Sjóðstreymi					
Veltufé frá rekstri (FFO)	266.263	312.322	316.336	282.774	235.602
Handbært fé frá rekstri	234.084	295.764	295.761	277.937	229.827
Fjárfestingar	(111.550)	(82.420)	(150.864)	(253.740)	(172.277)
Fjármögnun	(142.399)	(218.261)	(151.876)	(45.282)	(59.305)
Lausafé					
Handbært fé í árslok	91.963	110.487	116.278	126.544	144.534
Óádremin lán	280.000	180.000	353.155	421.363	472.448
Lausafé alls	371.963	290.487	469.433	547.907	616.982
Kennitölur					
Arðsemi eiginfjár	3,5%	5,3%	5,9%	5,5%	3,5%
Eiginfjárlutfall	51,4%	51,0%	48,6%	45,8%	45,4%
Vaxtaþekja (EBITDA / nettó vaxtagjöld)	5,66x	5,55x	4,76x	5,53x	5,15x
Veltufé frá rekstri / nettó skuldir	15,9%	18,5%	16,8%	13,8%	12,0%
Veltufé frá rekstri / vaxtagjöld	4,52x	4,41x	3,72x	4,35x	3,80x
Nettó skuldir / EBITDA	5,14x	4,47x	4,83x	5,91x	6,50x
Lánshæfiseinkunn án ríkisábyrgðar í lok árs					
Standard & Poor's	BBB	BBB	BBB	BBB	BBB-
Moody's	Baa1	Baa1	Baa2	Baa3	Baa3

* Nettó skuldir eru vaxtaberandi skuldir að frádregnu handbæru fé

Ársfjórðungsfirlit 2020 - óendurskoðað

Framsetning stjórnenda á rekstri Landsvirkjunar frh.

	1. ársfj.	2. ársfj.	3. ársfj.	4. ársfj.	Samtals
Rekstrartekjur					
Raforkusala	102.040	79.971	79.674	93.187	354.872
Innleystar áhættuvarnir	1.276	2.543	1.087	356	5.262
Flutningstekjur	19.951	17.887	18.166	20.351	76.355
Aðrar tekjur	2.895	537	1.934	11.683	17.049
	<u>126.162</u>	<u>100.938</u>	<u>100.861</u>	<u>125.577</u>	<u>453.538</u>
Rekstrargjöld					
Orkusvið	11.200	10.000	13.916	12.636	47.752
Flutningskerfi	9.273	7.386	8.340	8.476	33.475
Almennar rannsóknir	2.037	1.944	2.139	3.207	9.327
Annar rekstrarkostnaður	9.601	8.304	8.263	10.492	36.660
Afskriftir og virðisryrnun	31.955	31.893	31.916	33.203	128.967
	<u>64.066</u>	<u>59.527</u>	<u>64.574</u>	<u>68.014</u>	<u>256.181</u>
Rekstrarhagnaður	62.096	41.411	36.287	57.563	197.357
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)					
Vaxtatekjur	763	240	154	150	1.307
Vaxtagjöld	(16.291)	(14.838)	(14.605)	(13.227)	(58.961)
Innleystur gjaldeyrismunur	(589)	474	(2.607)	1.724	(998)
	<u>(16.117)</u>	<u>(14.124)</u>	<u>(17.058)</u>	<u>(11.353)</u>	<u>(58.651)</u>
Áhrif hlutdeildarféлага	3	(106)	10	81	(12)
Hagnaður fyrir tekjuskatt og óinnleysta liði	45.982	27.181	19.239	46.291	138.694
Óinnleystir fjármagnsliðir:					
Gangvirðisbreytingar innbyggðra afleiða	(23.792)	4.166	13.242	7.354	970
Gangvirðisbreytingar annarra afleiða	5.902	(5.931)	(4.512)	(8.185)	(12.726)
Óinnleystur gjaldeyrismunur	19.916	(10.092)	(2.113)	(15.899)	(8.188)
	<u>2.026</u>	<u>(11.857)</u>	<u>6.617</u>	<u>(16.730)</u>	<u>(19.945)</u>
Hagnaður fyrir tekjuskatt	48.008	15.324	25.856	29.561	118.749
Tekjuskattur	(14.940)	(4.830)	(8.226)	(12.135)	(40.131)
Hagnaður	33.068	10.494	17.630	17.426	78.618
Skipting hagnaðar:					
Eigendur móðurfélags	29.315	8.489	15.406	15.769	68.979
Minnihluti í dótturfélögum	3.753	2.005	2.224	1.657	9.639
	<u>33.068</u>	<u>10.494</u>	<u>17.630</u>	<u>17.426</u>	<u>78.618</u>
Úr sjóðstreymi					
Handbært fé frá rekstri	75.412	54.242	40.174	64.256	234.084
Aðrir mælikvarðar fyrir Landsvirkjun móðurf.					
Uppsett afl í lok árs (MW)	2.146	2.146	2.145	2.000	1.957
Meðalv. stórnotendur án flutnings USD/MWst*	21,1	23,2	23,3	21,4	18,6
Meðalv. forgangsorka án flutnings ISK/kWst	5,3	5,0	4,8	4,6	4,7
Selt magn (GWst)	13.336	14.028	14.753	14.325	13.625
Rannsókn- og þróunarkostnaður	10.916	11.823	14.824	20.004	16.829
Slysatíðni: H200**	0,3	0,3	0,6	0,0	0,3

* Flutningskostnaður er dreginn frá í útreikningi á meðalverði

** H200 er fjöldi fjarvistarslysa á hverjar 200.000 vinnustundir

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Tilgangur Landsvirkjunar er að stunda starfsemi á orkusviði ásamt annarri viðskipta- og fjármálastarfsemi samkvæmt ákvörðun stjórnar hverju sinni. Samstæðuársreikningur fyrirtækisins tekur, auk móðurfélagsins, til fjögurra dótturfélaga, Landsnets hf., Orkufjarskipta hf., Icelandic Power Insurance Ltd. og Landsvirkjunar Power ehf.

Ársreikningur Landsvirkjunar fyrir árið 2020 er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga. Bandaríkjadalur (USD) er starfrækslugjaldmiðill fyrirtækisins og eru fjárhæðir í ársreikningnum birtar í þúsundum Bandaríkjadala.

Rekstrartekjur samstæðunnar námu 453,5 milljónum USD á árinu 2020 samanborið við 509,6 milljónir USD árið á undan. Tekjur lækka því um 56,1 milljón USD. Rekstrargjöld námu 256,2 milljónum USD á árinu 2020 en voru 265,9 milljónir USD árið 2019. Rekstrarhagnaður fyrirtækisins var því 197,4 milljónir USD á árinu 2020 samanborið við 243,7 milljónir USD árið á undan.

Landsvirkjun hefur gert afleiðusamninga í því skyni að stýra áhættu í rekstri fyrirtækisins. Samningar hafa verið gerðir vegna vaxtaáhættu og gengisáhættu, en auk þess hafa verið gerðir afleiðusamningar til þess að verjast áhættu vegna sveiflna í markaðsverði á áli og raforku á Nord Pool markaði, þar sem hluti rekstrartekna ræðst af því.

Fjármagnsgjöld umfram fjármunatekjur námu 78,6 milljónum USD á árinu 2020, en á árinu 2019 voru fjármagnsgjöld umfram fjármunatekjur 68,7 milljónir USD. Breytingin á milli ára nemur 9,9 milljónum USD. Breytingin er vegna lægri vaxtagjalda en einnig vegna hærri gjaldfærðs gjaldeyrismunar og gangvirðisbreytinga afleiðusamninga sem er að mestu óinnleyst og verður að hafa hana í huga við mat á afkomu fyrirtækisins á árinu. Hagnaður fyrir óinnleysta fjármagnsliði nam 138,7 milljónum USD á árinu en var 176,0 milljónir USD árið 2019. Samkvæmt rekstrarreikningi nam hagnaður ársins 78,6 milljónum USD en árið áður var hagnaður að fjárhæð 114,9 milljónir USD.

Eigið fé í árslok 2020 nam 2.235,1 milljón USD, en 2.235,4 milljónum USD í árslok 2019 samkvæmt efnahagsreikningi og leggur stjórn félagsins til að hagnaður ársins verði færður til hækkunar á eigin fé. Stjórn félagsins fyrirhugar að gera tillögu á aðalfundi um arðgreiðslu til eigenda að fjárhæð 50,0 milljónir USD í samræmi við arðgreiðslustefnu Landsvirkjunar, en vísar að öðru leyti til skýringa í ársreikningnum og eiginfjárfirlits varðandi breytingar á eiginfjárreikningum. Landsvirkjun er sameignarfyrirtæki ríkissjóðs og Eignarhluta ehf. Ríkissjóður á 99,9% eignarhluta í fyrirtækinu og Eignarhlutir ehf. 0,1%.

Handbært fé í árslok nam 92,0 milljónum USD og óáðregin lán 280,0 milljónum USD. Lausafé og óáðregin lán í árslok námu því 372,0 milljónum USD. Handbært fé frá rekstri nam 234,1 milljón USD. Samstæðan tók lán á árinu að fjárhæð 250,0 milljónir USD og greiddi niður skuldir um 274,7 milljónir USD. Handbært fé lækkaði um 18,5 milljónir USD á árinu.

Áhrif COVID-19 faraldursins á rekstur og stöðu Landsvirkjunar

Eins og flest önnur fyrirtæki hefur Landsvirkjun þurft að takast á við ýmsar áskoranir í því erfiða efnahagsástandi sem fylgt hefur COVID-19 faraldrinum. Faraldurinn og sóttvarnaaðgerðir stjórnvalda víða um heim hafa þrengt að efnahagslífinu og dregið úr almennri eftirspurn eftir vörum og þjónustu.

Viðskiptavinir Landsvirkjunar hafa ekki farið varhluta af þessum áhrifum. Eftirspurn á hrávöru- og orkumörkuðum dróst saman og féll t.d. eftirspurn málma í lægstu lægðir þegar fyrsta bylgja faraldursins reið yfir á fyrri hluta árs. Markaðir tóku hins vegar við sér á síðari hluta árs, m.a. vegna skjóts bata á mörkuðum í Kína og góðra fréttu af bóluefnum við veirunni, sem skilaði sér í hærra hrávöruverði, m.a. álverði. Til að styðja viðskiptavinum við þessar krefjandi aðstæður studdi Landsvirkjun við bakið á þeim með því að veita þeim tímabundin afsláttarkjör.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra, frh.:

Þessar miklu sviptingar í markaðsumhverfi Landsvirkjunar settu þrýsting á rekstrartekjur fyrirtækisins, sem voru 56,1 milljón USD lægri á árinu 2020 en þær voru árið 2019. Hagnaður var 36,3 milljónum USD lægri en árið áður. Handbært fé frá rekstri var um 21% lægra en árið áður.

Til að styðja við atvinnulífið á Íslandi og milda áhrif veirufaraldursins á efnahagslífið var tilkynnt í vor að Landsvirkjun tæki þátt í öflugri viðspyrnu í atvinnu- og efnahagsmálum með því að ráðast í ýmis verkefni tengd nýframkvæmdum, endurbótum og viðhaldi á orkuvinnslusvæðum. Einnig var blásið til rannsókn- og þróunarverkefna á Suðurlandi og Norðurlandi, í samstarfi við hagaðila í nærsamfélaginu og verkefnum flýtt á sviði stafrænnar þróunar.

Stjórnarhættir

Stjórn Landsvirkjunar leitast við að viðhalda góðum stjórnarháttum og hefur til hliðsjónar leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja sem gefnar eru út af Viðskiptaráði Íslands í samstarfi við Samtök atvinnulífsins og Nasdaq Iceland. Stjórnarháttayfirlýsingu stjórnar er að finna í viðauka með ársreikningnum. Frekari upplýsingar um stjórnarhætti móðurfélagsins og áhættustýringu er ennfremur að finna í skýringum nr. 30 til 41 og viðaukum með ársreikningi. Landsnet hf. hefur birt upplýsingar um stjórnarhætti í viðauka við ársreikning sinn.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Samkvæmt lögum um ársreikninga skulu einingar tengdar almannahagsmunum veita upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að leggja mat á þróun, umfang, stöðu og áhrif í tengslum við umhverfis-, samfélags- og starfsmannamál, stefnu í mannréttindamálum, hvernig það spornar við spillingar- og mútumálum auk stuttrar lýsingar á viðskiptalíkani félagsins og fleira. Gerð er grein fyrir stefnu og árangri félagsins í þessum málum í viðauka með ársreikningnum. Landsnet hf. hefur birt upplýsingar um ófjárhagslega upplýsingagjöf í viðauka við ársreikning sinn.

Yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Samkvæmt bestu vitneskju stjórnar og forstjóra er ársreikningur samstæðunnar í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga og er það álit stjórnar og forstjóra að ársreikningurinn gefi glögga mynd af eignum, skuldum og fjárhagsstöðu 31. desember 2020 og rekstrarafkomu samstæðunnar og breytingu á handbæru fé á árinu 2020.

Jafnframt er það álit stjórnar og forstjóra að ársreikningurinn og skýrsla stjórnar fyrir árið 2020 gefi glöggt yfirlit um árangur af rekstri samstæðunnar, stöðu hennar og þróun og lýsi helstu áhættuþáttum sem samstæðan býr við.

Stjórn og forstjóri staðfesta hér með samstæðuársreikninginn með undirritun sinni.

Reykjavík, 18. febrúar 2021.

Í stjórn félagsins:

Jónas Þór Guðmundsson

Álfheiður Ingadóttir

Guðfinna Jóhanna Guðmundsdóttir

Gunnar Tryggvason

Jón Björn Hákonarson

Forstjóri:

Hörður Arnarson

Áritun óháðra endurskoðenda

Til stjórnar og eigenda Landsvirkjunar

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi samstæðuársreikning Landsvirkjunar fyrir árið 2020. Samstæðuársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning, yfirlit um heildarafkomu, efnahagsreikning, eiginfjáryfirlit, yfirlit um sjóðstreymi, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu samstæðunnar á árinu 2020, efnahag hennar 31. desember 2020 og breytingu á handbæru fé á árinu 2020, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga.

Álit okkar er í samræmi við þær upplýsingar sem koma fram í endurskoðunarskýrslu okkar til endurskoðunarnefndar Landsvirkjunar í samræmi við 11. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins nr. 537/2014.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt þeim er nánar lýst í kaflanum um ábyrgð endurskoðenda hér að neðan. Við erum óháð Landsvirkjun í samræmi við alþjóðlegar siðareglur (IESBA Code) fyrir endurskoðendur sem og siðareglur sem eru viðeigandi við endurskoðun á Íslandi og höfum við uppfyllt ákvæði þeirra reglna. Þar með talið, í samræmi við okkar bestu þekkingu, höfum við ekki veitt Landsvirkjun, eða þar sem við á, móðurfélagi þess eða dótturfélögum innan Evrópusambandsins, óheimilaða þjónustu sem um getur í 1. mgr. 5. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins nr. 537/2014.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Megináherslur við endurskoðunina

Megináherslur við endurskoðunina eru þau atriði sem að okkar faglega mati hafa mesta þýðingu fyrir endurskoðun okkar á samstæðuársreikningi Landsvirkjunar árið 2020. Þessi atriði voru yfirfarin við endurskoðun á samstæðuársreikningnum og höfð til hliðsjónar við ákvörðun á viðeigandi álit á hann. Í áritun okkar látum við ekki í ljós sérstakt álit á hverju þeirra fyrir sig.

Megináherslur við endurskoðun	Hvernig við endurskoðuðum megináherslur
Raforkusala	
Stærstur hluti tekna af raforkusölu Landsvirkjunar kemur frá stórnotendum eða yfir 80%. Tekjurnar byggja á afhentu magni og samningsbundnum verðum sem eru háð ákveðnum skilyrðum. Vegna umfangs og breytileika í verðum teljum við að raforkusala til stórnotenda sé ein af megináherslum í endurskoðuninni.	Við endurskoðun okkar á raforkusölu til stórnotenda höfum við farið yfir það innra eftirlit sem til staðar er hjá Landsvirkjun við útreikning á tekjum og samþykktarferli við gerð tekjureikninga. Við höfum farið yfir útreikninga á einingaverðum meðal annars með því að fara yfir forsendur þeirra og borið saman við samningsákvæði og opinberar upplýsingar ásamt því að staðfesta að selt magn sé í samræmi við mælingar.

Áritun óháðra endurskoðenda, frh.:

Virðismat aflstöðva

Meðal rekstrarfjármuna eru aflstöðvar og er bókfært verð þeirra í árslok 3.124 milljónir USD. Eignirnar eru færðar á kostnaðarverði að frádrögnum afskriftum og virðisrýrnun.

Virði aflstöðvanna er háð mati stjórnenda á væntum nýtingartíma þeirra og þar sem að þær eru stærsta eignin teljum við virðismat þeirra vera megináherslu við endurskoðun okkar.

Að því er varðar mat á virði aflstöðvanna vísuð við í skýringu 9 um rekstrarfjármuni og skýringu 52 um mikilvægar reikningsskilaaðferðir.

Við fórum yfir virðisrýrnunarpróf stjórnenda á aflstöðvum. Við endurskoðunina fórum við yfir þá aðferðarfræði sem beitt er við virðisrýrnunarprófið og hvort breytingar hafi orðið á henni á milli ára. Við yfirferð okkar á virðisrýrnunarprófinu fórum við yfir helstu forsendur stjórnenda m.a.:

- Áætlanir sem þeir byggja á við útreikninga í virðisrýrnunarprófinu.

- Hver arðsemiskrafa (WACC) er og með hvaða hætti hún er reiknuð og forsendur útreikninganna.

Við fórum yfir hvort útreikningar í virðisrýrnunarprófinu væru unnir í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla og einnig lögðum við mat á hvort að skýringar í ársreikningnum varðandi virðismat aflstöðvanna væru viðeigandi.

Virðismat flutningsvirkja

Flutningsvirki Landsnets, dótturfélags Landsvirkjunar sem eru hluti af samstæðureikningi Landsvirkjunar, eru færð samkvæmt endurmatsaðferð og nam bókfært verð þeirra í árslok 2020 669 milljónum USD. Virðismat þeirra er háð mati stjórnenda og því teljum við það vera megináherslu við endurskoðun okkar.

Endurmat er framkvæmt með reglubundnum hætti, þegar stjórnendur meta það að verulegar breytingar hafi orðið á rekstrarvirði eignanna. Mat á rekstrarvirði eignanna er byggt á sjóðstreymisgreiningu. Eignirnar voru endurmetnar í lok árs 2015 og er það mat stjórnenda að ekki séu forsendur til frekara endurmats á árinu 2020.

Að því er varðar mat á virði eignanna, vísuð við að öðru leyti í skýringu 9 um rekstrarfjármuni og í skýringu 52 um mikilvægar reikningsskilaaðferðir.

Endurskoðun okkar beindist að mati stjórnenda á rekstrarvirði flutningsvirkja í árslok 2020. Við fórum yfir aðferðarfræði virðismatsins og hvort breytingar hafi orðið á henni á milli ára. Við fórum jafnframt yfir helstu forsendur stjórnenda fyrir matinu m.a.:

- Áætlanir sem byggt er á við útreikninga virðismatsins.

- Mat á arðsemiskröfu (WACC) og forsendur útreikninganna.

Við máttum hvort útreikningar virðismats væru unnir í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla og einnig lögðum við mat á hvort skýringar í ársreikningnum varðandi virðismatið væru viðeigandi.

Við höfum einnig yfirfarið mat stjórnenda á afskriftum flutningsvirkja sem og endurmat og hvort það samræmist alþjóðlegum reikningsskilastöðlum.

Áritun óháðra endurskoðenda, frh.:

Aðrar upplýsingar

Stjórnendur bera ábyrgð á öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar innifela helstu upplýsingar, ársfjórðungsyfirlit, skýrslu og yfirlýsingu stjórnar og forstjóra, stjórnarháttayfirlýsingu og ófjárhagslega upplýsingagjöf.

Álit okkar á ársreikningnum nær ekki yfir aðrar upplýsingar og við ályktum hvorki um, né veitum staðfestingu á efni þeirra ef frá er talin sú staðfesting varðandi skýrslu stjórnar sem fram kemur hér að neðan.

Í tengslum við endurskoðun okkar berum við ábyrgð á að lesa framangreindar aðrar upplýsingar og skoða hvort þær séu í verulegu ósamræmi við ársreikninginn eða þekkingu okkar sem við höfum aflað við endurskoðunina eða virðast að öðru leyti innifela verulegar skekkjur. Ef við komumst að þeirri niðurstöðu, byggt á þeirri vinnu sem við höfum framkvæmt, að það séu verulegar skekkjur í öðrum upplýsingum ber okkur að skýra frá því. Það er ekkert sem við þurfum að skýra frá hvað þetta varðar.

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir samstæðuársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Ábyrgð stjórnar og forstjóra á samstæðuársreikningnum

Stjórn og forstjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga. Stjórn og forstjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð samstæðuársreikningsins eru stjórn og forstjóri ábyrg fyrir því að meta rekstrarhæfi Landsvirkjunar. Ef við á skulu stjórn og forstjóri setja fram viðeigandi skýringar um rekstrarhæfi og hvers vegna þau ákváðu að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, nema stjórn og forstjóri hafi ákveðið að leysa Landsvirkjun upp eða hætta starfsemi, eða hafi enga aðra raunhæfa möguleika.

Ábyrgð endurskoðenda á endurskoðun samstæðuársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að samstæðuársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar. Nægjanleg víska er þó ekki trygging þess að endurskoðun framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda samstæðuársreikningsins, einar og sér eða samanlagðar.

Endurskoðun okkar í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegri dómgreind og beitum við gagnrýnni hugsun við endurskoðunina. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í samstæðuársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, hönnum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvísandi framsetningu samstæðuársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhjá innri eftirlitsaðgerðum.

Áritun óháðra endurskoðenda, frh.:

- Öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að hanna viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits Landsvirkjunar.
- Metum hvort reikningsskilaaðferðir sem notaðar eru og tengdar skýringar séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.
- Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum samstæðuársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi Landsvirkjunar.
- Metum í heild sinni hvort samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu, innihald og þar með talið skýringar við ársreikninginn með tilliti til glöggrar myndar.
- Öflun fullnægjandi endurskoðunargagna vegna fjárhagsupplýsinga eininga innan samstæðunnar, til að geta látið í ljós álit á samstæðuársreikningi. Við erum ábyrg fyrir skipulagi, umsjón og framgangi endurskoðunar samstæðunnar. Við berum ein ábyrgð á álitum okkar.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem komu upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirlit sem komu fram í endurskoðuninni, ef við á.

Við höfum einnig lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og höfum miðlað til þeirra upplýsingum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega haft áhrif á óhæði okkar og þar sem viðeigandi er, hvaða varnir við höfum sett til að tryggja óhæði okkar.

Af þeim atriðum sem við höfum upplýst stjórn og endurskoðunarnefnd um, lögðum við mat á hvaða atriði höfðu mesta þýðingu í endurskoðuninni á yfirstandandi ári og eru það megináherslur í endurskoðuninni. Við lýsum þessum atriðum í áritun okkar nema lög og reglur leyfi ekki að upplýst sé um slík atriði eða í undantekningartilfellum þegar endurskoðandinn metur að ekki skuli upplýsa um viðkomandi atriði þar sem neikvæðar afleiðingar upplýsinganna eru taldar vega þyngra en almannahagsmunir.

Jafnframt því að sinna skyldum okkar sem kjörnir endurskoðendur félagsins hefur Deloitte veitt félaginu ýmsa aðra heimilaða þjónustu svo sem könnun árslutareiknings, aðra staðfestingarvinnu og reikningsskilaráðgjöf. Deloitte hefur til staðar innri ferla sem tryggja óhæði sitt áður en við tökum að okkur önnur verkefni. Deloitte hefur staðfest skriflega við endurskoðunarnefndina að við erum óháð Landsvirkjun.

Deloitte var kjörið endurskoðandi Landsvirkjunar á aðalfundi félagsins þann 22. apríl 2020. Deloitte hefur verið endurskoðandi Landsvirkjunar síðan á aðalfundi félagsins ársins 2014.

Reykjavík, 18. febrúar 2021.

Deloitte ehf.

Þorsteinn Pétur Guðjónsson
Endurskoðandi

Pétur Hansson
Endurskoðandi

Rekstrarreikningur

	Skýr.	2020	2019
Rekstrartekjur			
Raforkusala	4	354.872	409.715
Innleystar áhættuvarnir		5.262	10.047
Flutningstekjur	4	76.355	80.112
Aðrar tekjur		17.049	9.720
		<u>453.538</u>	<u>509.594</u>
Rekstrargjöld			
Orkusvið		143.906	144.667
Flutningskerfi		62.823	64.485
Almennar rannsóknir		9.327	16.662
Annar rekstrarkostnaður		40.125	40.071
		<u>256.181</u>	<u>265.885</u>
Rekstrarhagnaður	3	<u>197.357</u>	<u>243.709</u>
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)			
Vaxtatekjur		1.307	2.705
Vaxtagjöld		(58.961)	(70.850)
Gjaldeyrismunur		(9.186)	8.754
Gangvirðisbreytingar innbyggðra afleiða	32	970	(1.323)
Gangvirðisbreytingar annarra afleiða		(12.726)	(8.011)
	7	<u>(78.596)</u>	<u>(68.725)</u>
Áhrif hlutdeildarféлага	14	(12)	(27)
Hagnaður fyrir tekjuskatt.....		<u>118.749</u>	<u>174.957</u>
Tekjuskattur	8	(40.131)	(60.079)
Hagnaður ársins		<u>78.618</u>	<u>114.878</u>
Skipting hagnaðar:			
Eigendur móðurfélags		68.979	104.188
Minnihluti í dótturfélögum		9.639	10.690
		<u>78.618</u>	<u>114.878</u>

Skýringar nr. 1 til 64 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Yfirlit um heildarafkomu

	2020	2019
Hagnaður ársins	78.618	114.878
Liðir færðir beint á eigið fé sem munu ekki vera færðir síðar í rekstrarreikning:		
Lífeyrisskuldbinding að frádregnum tekjuskatti, breyting	(2.017)	(1.345)
Niðurrifsskuldbinding að frádregnum tekjuskatti, breyting	(4.008)	(2.201)
Liðir færðir beint á eigið fé sem gætu verið færðir síðar í rekstrarreikning:		
Pýðingarmunur vegna dóttur- og hlutdeildarféлага	(770)	(907)
Rekstrarliðir færðir á eigið fé samtals	(6.795)	(4.453)
Heildarhagnaður ársins	<u>71.823</u>	<u>110.425</u>
Skipting heildarhagnaðar:		
Eigendur móðurfélags	63.705	100.605
Minnihluti í dótturfélögum	8.118	9.820
	<u>71.823</u>	<u>110.425</u>

Skýringar nr. 1 til 64 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Efnahagsreikningur

Eignir	Skýr.	2020	2019
Fastafjármunir			
Rekstrarfjármunir	9	3.855.644	3.945.821
Rekstrarfjármunir í byggingu	10	121.374	47.443
Undirbúningskostnaður	11	136.412	133.610
Aðrar óefnislegar eignir	11	48.590	48.234
Afleiðusamningar	13	14.931	6.429
Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum	14	1.901	626
Aðrar langtímaeignir	15	723	984
Skatteign	8	4	0
Fastafjármunir samtals		<u>4.179.579</u>	<u>4.183.147</u>
Veltufjármunir			
Birgðir	18	5.553	5.248
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	19	69.344	74.715
Afleiðusamningar	13	1.905	8.036
Handbært fé	20	91.963	110.487
Veltufjármunir samtals		<u>168.765</u>	<u>198.486</u>
Eignir samtals		<u><u>4.348.344</u></u>	<u><u>4.381.633</u></u>
Eigið fé og skuldir			
Eigið fé			
Eigendaframlög	21	586.512	586.512
Endurmatsreikningur	22	147.161	155.668
Bundin hlutdeild	22	59.178	47.191
Pýðingarmunur	22	(42.232)	(41.570)
Annað eigið fé		1.341.726	1.349.582
Eigið fé eigenda móðurfélagsins		<u>2.092.345</u>	<u>2.097.383</u>
Hlutdeild minnihluta		142.790	138.016
Eigið fé samtals		<u>2.235.135</u>	<u>2.235.399</u>
Langtímaskuldir			
Vaxtaberandi skuldir	23	1.531.715	1.543.288
Lífeyrisskuldbindingar	25	36.597	36.863
Tekjuskattskuldbinding	8	173.513	160.295
Leiguskuldbinding	16	6.091	5.675
Skuldbindingar vegna niðurrifs	26	17.727	12.212
Fyrirfram innheimtar tekjur		2.555	2.701
Afleiðusamningar	13	5.408	4.140
		<u>1.773.606</u>	<u>1.765.174</u>
Skammtímaskuldir			
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	27	71.072	77.720
Vaxtaberandi skuldir	24	236.052	258.661
Tekjuskattur til greiðslu	8	24.618	28.837
Afleiðusamningar	13	7.861	15.842
		<u>339.603</u>	<u>381.060</u>
Skuldir samtals		<u>2.113.209</u>	<u>2.146.234</u>
Eigið fé og skuldir samtals		<u><u>4.348.344</u></u>	<u><u>4.381.633</u></u>

Skýringar nr. 1 til 64 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Eiginfjáryfirlit

	Eigenda- framlög	Endurmats- reikningur	Bundin hlutdeild	Býðingar- munur	Annað eigið fé	Eigið fé eigenda móðurfélags	Hlutdeild minnihluta	Eigið fé samtals
Breytingar á eigin fé 2019								
Eigið fé 1. janúar 2019.....	586.512	162.961	32.838	(40.756)	1.290.895	2.032.450	130.606	2.163.056
Býðingarmunur				(814)		(814)	(93)	(907)
Niðurrifsskuldbinding, breyting.....		(1.424)				(1.424)	(777)	(2.201)
Lífeyrisskuldbinding, breyting.....					(1.345)	(1.345)		(1.345)
Hagnaður ársins.....					104.188	104.188	10.690	114.878
Heildarhagnaður ársins.....		(1.424)	0	(814)	102.843	100.605	9.820	110.425
Hlud. í hagnaði dóttur- og hlud.félaga millif Upplausn endurmats			14.353		(14.353)	0	0	0
færð á annað eigið fé.....		(5.869)			5.869	0	0	0
Arður til eigenda.....					(35.672)	(35.672)	(2.410)	(38.082)
Eigið fé 31. desember 2019.....	586.512	155.668	47.191	(41.570)	1.349.582	2.097.383	138.016	2.235.399
Breytingar á eigin fé 2020								
Eigið fé 1. janúar 2020	586.512	155.668	47.191	(41.570)	1.349.582	2.097.383	138.016	2.235.399
Býðingarmunur				(662)		(662)	(108)	(770)
Niðurrifsskuldbinding, breyting.....		(2.595)				(2.595)	(1.413)	(4.008)
Lífeyrisskuldbinding, breyting.....					(2.017)	(2.017)		(2.017)
Hagnaður ársins					68.979	68.979	9.639	78.618
Heildarhagnaður ársins		(2.595)	0	(662)	66.962	63.705	8.118	71.823
Hlud. í hagnaði dóttur- og hlud.félaga millif Upplausn endurmats			11.987		(11.987)	0	0	0
færð á annað eigið fé.....		(5.912)			5.912	0	0	0
Arður til eigenda.....					(68.743)	(68.743)	(3.343)	(72.086)
Eigið fé 31. desember 2020	586.512	147.161	59.178	(42.232)	1.341.726	2.092.345	142.790	2.235.135

Skýringar nr. 1 til 64 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Sjóðstreymisyfirlit

	2020	2019
Rekstrarhreyfingar		
Rekstrarhagnaður	197.357	243.709
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á fjárstreymi:		
Afskriftir og virðisrýrnun	128.967	134.779
Lífeyrisskuldbinding, breyting	(1.811)	(1.821)
Aðrar breytingar	(720)	(105)
Veltufé frá rekstri án fjármagnsliða	323.793	376.562
Rekstartengdar eignir, breyting	(1.877)	2.091
Rekstartengdar skuldir, breyting	1.753	875
Handbært fé frá rekstri án fjármagnsliða	323.669	379.528
Innborgaðar vaxtatekjur	1.380	2.762
Greidd vaxtagjöld og gjaldeyrismunur	(64.731)	(68.397)
Greiddir skattar	(26.234)	(18.129)
Handbært fé frá rekstri	234.084	295.764
Fjárfestingarhreyfingar		
Aflstöðvar í rekstri	(19.863)	(33.273)
Fjárfesting í flutningsvirkjum	(84.550)	(39.833)
Virkjunarundirbúningur	(1.516)	(1.869)
Keypt hlutabréf	(1.035)	(390)
Aðrar fjárfestingar	(6.907)	(7.270)
Seldar eignir	2.326	368
Aðrar kröfur, breyting	(5)	(153)
Fjárfestingarhreyfingar	(111.550)	(82.420)
Fjármögnunarhreyfingar		
Greiddur arður til eigenda	(76.263)	(26.625)
Lántökur	249.755	0
Afborganir langtímalána	(274.716)	(191.467)
Gjaldmiðlaskiptasamningar	(41.175)	(169)
Fjármögnunarhreyfingar	(142.399)	(218.261)
Breyting á handbæru fé	(19.865)	(4.917)
Áhrif gengisbreytinga á handbært fé	1.341	(874)
Handbært fé í ársbyrjun	110.487	116.278
Handbært fé í árslok	91.963	110.487
Fjárfestingar og fjármögnun án greiðsluáhrifa:		
Seld hlutabréf	0	10.488
Greiddur arður	0	(10.488)

Skýringar nr. 1 til 64 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Almennar upplýsingar

1. Landsvirkjun

Landsvirkjun er sameignarfyrtæki sem er með starfsstöðvar sínar á Íslandi og eru höfuðstöðvar þess að Háaleitisbraut 68, Reykjavík. Landsvirkjun starfar á grundvelli laga nr. 42/1983 um fyrirtækið. Tilgangur fyrirtækisins er að stunda starfsemi á orkusviði. Ársreikningurinn hefur að geyma samstæðuársreikning fyrirtækisins og dótturfélaga þess (sem vísað er til í heild sinni sem „samstæðunnar“) og hlutdeild í afkomu hlutdeildarfélaganna.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

a. Yfirlýsing um að alþjóðlegum reikningsskilastöðlum sé fylgt

Ársreikningur samstæðunnar er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga.

Stjórn fyrirtækisins staðfesti ársreikninginn 18. febrúar 2021.

Skýring nr. 43 inniheldur upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir samstæðunnar og breytingar á þeim á árinu.

b. Matsaðferðir

Reikningsskilin byggja á upphaflegu kostnaðarverði, að því undanskildu að eftirfarandi eignir og skuldir eru metnar á gangvirði; afleiðusamningar, veltufjáreignir og eignarhlutar í öðrum félögum. Rekstrarfjármunir til sölu og eignasamstæður til ráðstöfunar eru færðar á bókfærðu verði eða gangvirði, hvoru sem lægra reynist. Rekstrarfjármunir dótturfélaganna Landsnets hf. og Orkufjarskipta hf. eru skráðir á endurmetnu kostnaðarverði. Flutningsvirki dótturfélagsins Landnets hf. voru endurmetin á árinu 2015 sbr. skýringu 9.

c. Framsetningar- og starfrækslugjaldmiðill

Reikningsskilin eru birt í Bandaríkjadöllum, sem er starfrækslugjaldmiðill móðurfélagsins. Fjárhæðir eru birtar í þúsundum Bandaríkjadala nema að annað sé tekið fram.

d. Mat stjórnenda í reikningsskilum

Gerð ársreiknings í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Endanlegar niðurstöður kunna að vera frábrugðnar þessu mati.

Mat og forsendur eru endurskoðaðar reglulega og eru áhrifin af breytingum færð á því tímabili sem breyting er gerð og jafnframt á síðari tímabilum ef breytingin hefur áhrif á þau.

Upplýsingar um mat stjórnenda og ákvarðanir teknar við beitingu reikningsskilaaðferða sem hafa veruleg áhrif á ársreikninginn er að finna í eftirfarandi skýringum:

- skýringar nr. 9 og 52 rekstrarfjármunir
- skýringar nr. 11 og 53 undirbúningskostnaður og aðrar óefnislegar eignir
- skýringar nr. 13, 30, 32, 33, 34 afleiðusamningar
- skýringar nr. 8 og 51 tekjuskattur
- skýring nr. 25 lífeyrisskuldbindingar

Skýringar, frh.:

2. Grundvöllur reikningsskilanna frh.:

e. Ákvörðun

Reikningsskilaaðferðir og skýringar samstæðunnar geta krafist mats á gangvirði, bæði vegna fjármálagerninga og annarra eigna og skulda.

Að svo miklu leyti sem hægt er notar samstæðan markaðsupplýsingar við ákvörðun gangvirðis en liggja slíkar upplýsingar ekki fyrir er byggt á mati stjórnenda.

Í tilfelli afleiða annarra en innbyggðra afleiða eru upplýsingar frá mótaðilum, þar sem við á, nýttar við ákvörðun gangvirðis. Fjárstýring leggur þá eigið mat til samanburðar og sannreynir að matið uppfylli kröfur alþjóðlegra reikningsskilastaðla (IFRS), þar á meðal það stig sem slíkt mat myndi falla undir.

Gangvirðið er flokkað eftir stigskiptu kerfi á grundvelli þeirra forsendna sem notaðar eru við matið samkvæmt eftirfarandi stigum:

- Stig 1: Uppgefið verð á virkum markaði fyrir samskonar eignir og skuldir.
- Stig 2: Forsendur byggja á öðrum breytum en uppgefnu verði á virkum markaði (stig 1) sem unnt er að afla fyrir eignir og skuldir, beint (t.d. verð) eða óbeint (afleiðd af verði).
- Stig 3: Forsendur gangvirðis eigna og skulda eru byggðar á gögnum sem ekki er unnt að afla á markaði.

Ef forsendur sem notaðar eru við ákvörðun gangvirðis tilheyra mismunandi stigum, þá er gangvirðið allt fært í lægsta stig.

Verði breyting á flokkun gangvirðis á reikningsskilatímabilinu á sér stað tilfærsla um stig í lok þess tímabils.

Nánari upplýsingar um forsendur sem notaðar eru við ákvörðun gangvirðis er að finna í eftirfarandi skýringum.

- skýring nr. 13 afleiðusamningar
- skýring nr. 32 innbyggðar afleiður
- skýring nr. 39 langtímalán
- skýring nr. 52 rekstrarfjármunir

3. Starfspáttayfirlit

Starfspáttayfirlit eru birtar eftir eðli rekstrar og byggja á skipulagi og innri upplýsingagjöf samstæðunnar.

Starfspættir samstæðu Landsvirkjunar eru eftirfarandi:

Orkuvinnsla

Undir starfspáttinn orkuvinnslu fellur starfsemi móðurfélagsins, en tilgangur Landsvirkjunar samkvæmt lögum er að stunda starfsemi á orkusviði ásamt annarri viðskipta- og fjármálastarfsemi samkvæmt ákvörðun stjórnar hverju sinni. Landsvirkjun vinnur orku úr vatnsafla, jarðvarma og vindorku. Landsvirkjun selur alla raforku sína á Íslandi, annars vegar í heildsölu til raforkusmásala og hins vegar beint til stórnotenda. Jafnframt fellur starfsemi Icelandic Power Insurance Ltd. undir þennan starfspátt. Hlutverk Icelandic Power Insurance Ltd. er að annast tryggingar aflstöðva Landsvirkjunar.

Orkuflutningur

Undir starfspáttinn orkuflutningur fellur starfsemi Landsnets hf. Hlutverk Landsnets hf. er að annast flutning raforku og kerfisstjórnun innanlands samkvæmt ákvæðum III. kafla raforkulaga, nr. 65/2003 og er því óheimilt að stunda aðra starfsemi en þá sem því er nauðsynleg til að geta rækt skyldur sínar samkvæmt raforkulögum.

Aðrir starfspættir

Undir aðra starfspætti er færð starfsemi félaganna Orkufjarskipta hf. og Landsvirkjunar Power ehf. Hlutverk Orkufjarskipta hf. er að eiga og reka öryggisfjarskiptakerfi sem hluthöfum er nauðsynlegt vegna reksturs raforkukerfa þeirra á landsvísu og leigja aðgang að því sem tók eru á og lög heimila. Landsvirkjun Power ehf. sér um sölu á ráðgjöf, tæknilegri og rekstrarlegri, til þriðja aðila og störf að almennum rannsóknnum, virkjunarrannsóknnum og framkvæmdum fyrir Landsvirkjun og tengd félög.

Skýringar, frh.:

3. Starfspáttayfirlit frh.:

Nánast öll starfsemi samstæðunnar er á Íslandi.

Rekstrarstarfspættir árið 2020	Orkuvinnsla	Orku- flutningur	Aðrir starfspættir	Jöfnunar- færslur	Samtals
Tekjur frá þriðja aðila	375.516	76.741	1.281	0	453.538
Tekjur innan samstæðu	10.578	53.730	3.733 (68.041)	0
Tekjur starfspáttá	386.094	130.471	5.014 (68.041)	453.538
Rekstrargjöld starfspáttá	(138.175)	(53.542)	(3.538)	68.041 (127.214)
EBITDA	247.919	76.929	1.476	0	326.324
Afskriftir og virðisrýrnun	(98.128)	(30.351)	(823)	335 (128.967)
Afkoma starfspáttá, EBIT	149.791	46.578	653	335	197.357
Eignir starfspáttá 2020	3.716.194	906.025	20.392 (296.168)	4.346.443
Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum	249	5.413	1.652 (5.413)	1.901
Eignir samtals 2020	3.716.443	911.438	22.044 (301.581)	4.348.344
Starfspáttaskuldir 2020	1.608.488	506.589	7.489 (9.357)	2.113.209
Skuldir samtals 2020	1.608.488	506.589	7.489 (9.357)	2.113.209
Fjárfestingar	23.513	87.273	2.051	0	112.837
Rekstrarstarfspættir árið 2019					
Tekjur frá þriðja aðila	427.314	80.888	1.392	0	509.594
Tekjur innan samstæðu	15.312	59.443	4.267 (79.022)	0
Tekjur starfspáttá	442.626	140.331	5.659 (79.022)	509.594
Rekstrargjöld starfspáttá	(145.694)	(60.519)	(3.915)	79.022 (131.106)
EBITDA	296.932	79.812	1.744	0	378.488
Afskriftir og virðisrýrnun	(104.708)	(29.641)	(841)	411 (134.779)
Afkoma starfspáttá, EBIT	192.224	50.171	903	411	243.709
Eignir starfspáttá 2019	3.864.603	845.797	22.101 (351.494)	4.381.007
Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum	270	6.510	356 (6.510)	626
Eignir samtals 2019	3.864.873	852.307	22.457 (358.004)	4.381.633
Starfspáttaskuldir 2019	1.751.794	460.995	5.863 (72.418)	2.146.234
Skuldir samtals 2019	1.751.794	460.995	5.863 (72.418)	2.146.234
Fjárfestingar	37.082	43.711	1.453	0	82.246

4. Rekstrartekjur

	2020	2019
Raforkusala greinist þannig:		
Heildsala	60.010	77.152
Stórnotendur	294.862	332.563
Raforkusala samtals	354.872	409.715
Flutningstekjur greinast þannig:		
Orkuflutningur	67.477	69.488
Flutningstap, kerfisþjónusta og aðrar flutningstekjur	8.878	10.624
Flutningstekjur samtals	76.355	80.112

Aðrar tekjur samanstanda af tekjum af verksölu og upprunaábyrgðum, húsaleigutekjum o.fl. Jafnframt eru tekjufærðar meðal annarra tekna tryggingabætur að fjárhæð 8 milljónir USD vegna tekjutaps sem varð vegna rekstrarerfiðleika hjá Rio Tinto á Íslandi hf.

Í skýringu nr. 46 er gerð frekari grein fyrir tekjuskráningu samstæðunnar.

Skýringar, frh.:

5. Heildarfjöldi starfsmanna

	2020	2019
Heildarfjöldi starfsmanna samstæðunnar greinist þannig:		
Meðalfjöldi starfsmanna á árinu umreiknaður í heilsársstörf	475	482
Fjöldi stöðugilda miðað við heilsársstörf í árslok	426	437
Heildarfjöldi starfsmanna móðurfélags greinist þannig:		
Meðalfjöldi starfsmanna á árinu umreiknaður í heilsársstörf	321	330
Fjöldi stöðugilda miðað við heilsársstörf í árslok	276	288

6. Heildarlaun starfsmanna

	2020	2019
Heildarlaun starfsmanna samstæðunnar greinast þannig:		
Laun	50.987	52.145
Iðgjaldatengd lífeyrisiðgjöld	7.280	7.660
Réttindatengd lífeyrisiðgjöld	2.579	2.616
Önnur breyting lífeyrisskuldbindingar	(1.810)	(1.821)
Önnur launatengd gjöld	4.668	4.978
	<u>63.704</u>	<u>65.578</u>
Eignfært á framkvæmdir	(5.547)	(6.535)
Fært í rekstrarreikning	<u>58.157</u>	<u>59.043</u>
Laun og launatengd gjöld skiptast þannig:		
Orkusvið	21.002	22.997
Flutningskerfi	12.761	13.394
Annar rekstrarkostnaður	29.941	29.187
Eignfært á framkvæmdir	(5.547)	(6.535)
	<u>58.157</u>	<u>59.043</u>

Laun stjórnar, forstjóra, aðstoðarforstjóra og framkvæmdastjóra greinast þannig:

Laun stjórnar móðurfélags	164	176
Laun stjórnar tveggja dótturfélaga (sami fjöldi 2019)	147	157
Laun og hlunnindi forstjóra móðurfélags	308	338
Laun 6 framkvæmdastjóra og aðstoðarforstjóra (fjölgun um 1 í árslok 2020)	1.304	1.414
Laun og hlunnindi forstjóra og 7 framkv.stjóra df. (sami fjöldi í árslok 2019)	1.489	1.641

7. Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)

	2020	2019
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld) greinast þannig:		
Vaxtatekjur	1.307	2.705
Vaxtagjöld	(59.450)	(68.649)
Ábyrgðargjald	(2.078)	(2.883)
Verðbætur	(1.179)	(1.077)
Áhrif núvirðingar niðurrifsskuldbindingar	(504)	(450)
Eignfært á nýbyggingar	4.250	2.209
Vaxtagjöld samtals	<u>(58.961)</u>	<u>(70.850)</u>
Innleystur gjaldeyrismunur	(998)	464
Óinnleystur gjaldeyrismunur	(8.188)	8.290
Gjaldeyrismunur samtals	<u>(9.186)</u>	<u>8.754</u>
Gangvirðisbreytingar innbyggðra afleiða	970	(1.323)
Gangvirðisbreyting annarra afleiðusamninga	(12.726)	(8.011)
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld) samtals	<u>(78.596)</u>	<u>(68.725)</u>

Eignfærður fjármagnskostnaður nam 4,8% (2019: 4,6%) af bundnu fé í flutningsvirkjum í byggingu en var enginn af mannvirkjum í byggingu á árinu 2020 (2019: 0,0%).

Skýringar, frh.:

8. Tekjuskattur

Tekjuskattur í rekstri greinist þannig:	2020	2019
Breyting skatteignar / tekjuskattsskuldbindingar	(13.214) (29.577)	
Tekjuskattur til greiðslu	(24.618) (28.837)	
Tekjuskattur af rekstrarliðum færðum meðal annarrar heildarafkomu	(2.217) (1.360)	
Gengis- og þýðingarmunur	(59) (51)	
Aðrar breytingar	(23) (255)	
Gjaldfærður tekjuskattur	(40.131) (60.079)	

Virkt skatthlutfall	2020	2019
Hagnaður ársins	78.618	114.878
Tekjuskattur ársins	40.131	60.079
Hagnaður fyrir tekjuskatt	118.749	174.957
Tekjuskattur skv. skatthlutfalli móðurfélags	37,6% 44.650	37,6% 65.784
Áhrif mismunandi skatthlutf. innan samstæðu	(5,3%) (6.254)	(3,9%) (6.882)
Óskattskyldir liðir	1,5% 1.735	0,7% 1.177
Virkur tekjuskattur	33,8% 40.131	34,3% 60.079

Tekjuskattur af rekstrarliðum færður meðal annarrar heildarafkomu:	2020	2019
Tekjuskattur sem færður er meðal heildarafkomu	(2.217) (1.360)	
	(2.217) (1.360)	

Breyting skatteignar / tekjuskattsskuldbindingar á árinu greinist þannig:	Skatteign		Tekjuskattsskuldbinding	
	2020	2019	2020	2019
Staða í ársbyrjun	0	14	(160.294)	(130.733)
Breyting á tímabundnum mismun	(14)	(13)	(13.171)	(29.577)
Breyting á yfirfæranlegu tapi	18	0	(113)	(37)
Gengis- og þýðingarmunur	0	(1)	65	52
Staða í árslok	4	0	(173.513)	(160.295)

Skatteign / tekjuskattsskuldbinding samstæðunnar skiptist þannig:

Yfirfæranlegt skattalegt tap	52	35	16	143
Rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir	0	0	(204.981)	(172.599)
Afleiðusamningar	0	0	3.165	(1.255)
Aðrir liðir	(48)	(35)	28.287	13.416
Staða í árslok	4	0	(173.513)	(160.295)

Yfirfæranlegt skattalegt tap samstæðunnar er nýtanlegt í tíu ár frá myndun þess og greinist þannig:

Yfirfæranlegt tap ársins 2015, nýtanlegt til ársins 2025	0	210
Yfirfæranlegt tap ársins 2016, nýtanlegt til ársins 2026	0	424
Yfirfæranlegt tap ársins 2017, nýtanlegt til ársins 2027	62	140
Yfirfæranlegt tap ársins 2018, nýtanlegt til ársins 2028	185	114
Yfirfæranlegt tap ársins 2019, nýtanlegt til ársins 2029	93	-
Yfirfæranlegt tap í árslok	340	888

Skatteign vegna yfirfæranlegs skattalegs taps er færð til eignar þar sem það er mat stjórnenda að undirliggjandi rekstur muni skila skattskyldum hagnaði á næstu reikningsskilatímabilum. Yfirfæranlegt skattalegt tap er fært í íslenskum krónum og því hefur gengi Bandaríkjadalrs áhrif á hvert yfirfæranlegt tap er í lok hvers árs.

Skýringar, frh.:

9. Rekstrarfjármunir

Rekstrarfjármunir greinast þannig:

	Aflstöðvar	Flutnings- virki	Fjarskipta- búnaður	Aðrar eignir	Samtals
Kostnaðarverð					
Staða 1.1.2019	5.596.929	999.768	26.836	79.742	6.703.275
Áhrif gengisbreytinga	0	0	(1.035)	0	(1.035)
Viðbætur á árinu	27.674	5.317	1.831	8.602	43.424
Flutt af mannvirkjum í byggingu	0	17.236	0	0	17.236
Selt og aflagt	0	(7)	(59)	(3.040)	(3.106)
Staða 31.12.2019	5.624.603	1.022.314	27.573	85.304	6.759.794
Áhrif gengisbreytinga	0	0	(1.180)	0	(1.180)
Viðbætur á árinu	22.223	3.410	2.297	2.880	30.810
Flutt af mannvirkjum í byggingu	0	9.464	0	0	9.464
Selt og aflagt	0	0	0	(3.153)	(3.153)
Staða 31.12.2020	5.646.826	1.035.188	28.690	85.031	6.795.735
Afskriftir og virðisrýrnun					
Staða 1.1.2019	2.331.097	311.539	10.670	36.424	2.689.730
Áhrif gengisbreytinga	0	0	(409)	0	(409)
Afskriftir ársins	95.821	27.034	857	3.393	127.105
Selt og aflagt	0	(7)	(45)	(2.403)	(2.455)
Staða 31.12.2019	2.426.918	338.566	11.073	37.414	2.813.971
Áhrif gengisbreytinga	0	0	(474)	0	(474)
Afskriftir ársins	95.747	27.687	916	3.393	127.743
Selt og aflagt	0	0	0	(1.149)	(1.149)
Staða 31.12.2020	2.522.665	366.253	11.515	39.658	2.940.091
Bókfært verð					
1.1.2019	3.265.832	688.229	16.166	43.318	4.013.546
31.12.2019	3.197.685	683.748	16.500	47.889	3.945.821
31.12.2020	3.124.161	668.935	17.175	45.373	3.855.644
Bókfært verð án endurmats					
1.1.2019	3.265.832	447.335	15.722	43.318	3.772.208
31.12.2019	3.197.685	454.100	16.147	47.889	3.715.822
31.12.2020	3.124.161	450.593	16.912	45.373	3.637.039

Fasteignamat og váttryggingaverð

Fasteignamat þeirra eigna fyrirtækisins sem metnar eru í fasteignamati nam 504 milljónum USD í árslok 2020 (2019: 499 milljónir USD). Váttryggingafjárhæð eigna fyrirtækisins er 6.048 milljónir USD að meðtalinni rekstrarstöðvunartryggingu (2019: 5.910 milljónir USD) og viðlagatrygging 1.090 milljónir USD (2019: 1.008 milljónir USD).

Skýringar, frh.:

9. Rekstrarfjármunir frh.:

Forsendur endurmats rekstrarfjármuna

Í samræmi við heimild í alþjóðlegum reikningsskilastaðli voru flutningsvirki og fjarskiptabúnaður samstæðunnar endurmetin á árinu 2008 og línur og tengivirki Landsnets hf. í lok árs 2015. Við endurmatið var beitt tvenns konar aðferðum. Annars vegar var litið til áætlaðs endurbyggingarkostnaðar flutningskerfisins, sem var metinn af óháðum sérfræðingum í ársbyrjun 2015 og framreiknaður til ársloka 2015. Hins vegar var lagt mat á rekstrarvirði með sjóðstreymisgreiningu. Matstímabilið var frá 2016 til 2025 og eftir það reiknað framtíðarvirði rekstrar. Endurmatið var byggt á rekstrarvirði núverandi eigna og gert ráð fyrir að fjárfestingar myndu jafngilda afskriftum núverandi eignastofns. Núvirðing framtíðarsjóðstreymis var byggð á veginni meðalarðsemi (WACC) sem Landsneti hf. er úthlutað fyrir stórnotendur og dreifiveitur. Endurmatið fellur undir stig 3 í stigveldi gangvirðis.

10. Rekstrarfjármunir í byggingu

Rekstrarfjármunir í byggingu greinast þannig:	2020	2019
Staða 1.1.	47.443	22.573
Flutt af undirbúningskostnaði	1	3.340
Viðbætur á árinu	83.394	38.768
Flutt á rekstrarfjármuni	(9.464)	(17.238)
Staða 31.12.	121.374	47.443

11. Undirbúningskostnaður og aðrar óefnislegar eignir

Undirbúningskostnaður og aðrar óefnislegar eignir greinast þannig:

	Eignfærður undirbún- kostnaður	Vatns- og jarðhita- réttindi	Hugbúnaður	Samtals
Kostnaðarverð				
Staða 1.1.2019	226.220	45.611	10.793	282.624
Selt og aflagt	0	0	(882)	(882)
Viðbætur á árinu	3.379	0	713	4.092
Flutt á mannvirki í byggingu	(3.340)	0	0	(3.340)
Staða 31.12.2019	226.259	45.611	10.624	282.494
Selt og aflagt	0	0	(11)	(11)
Viðbætur á árinu	3.497	0	887	4.384
Flutt á mannvirki í byggingu	(1)	0	0	(1)
Staða 31.12.2020	229.755	45.611	11.500	286.866
Afskriftir og virðisrýrnun				
Staða 1.1.2019	85.523	0	8.337	93.860
Afskriftir á árinu	0	0	546	546
Virðisrýrnun á árinu	7.127	0	0	7.127
Selt og aflagt	0	0	(882)	(882)
Staða 31.12.2019	92.650	0	8.001	100.651
Afskriftir á árinu	0	0	531	531
Virðisrýrnun á árinu	693	0	0	693
Selt og aflagt	0	0	(11)	(11)
Staða 31.12.2020	93.343	0	8.521	101.864

Skýringar, frh.:

11. Undirbúningskostnaður og aðrar óefnislegar eignir frh.:

	Eignfærður undirbún- kostnaður	Vatns- og jarðhita- réttindi	Hugbúnaður	Samtals
Bókfært verð				
1.1.2019	140.698	45.611	2.456	188.765
31.12.2019	133.610	45.611	2.623	181.844
31.12.2020	136.412	45.611	2.979	185.002

Undirbúningskostnaður er yfirfarinn á hverju ári af stjórnendum og athugað er hvort vísbendingar séu um virðisrýrnun. Við mat á hugsanlegri virðisrýrnun var byggt á spá móðurfélagsins um vænt sjóðstreymi yfir afskriftartíma eignanna. Við matið var vænt sjóðstreymi núvirt með 4,96% (2019: 5,25%) veginni meðalávöxtunakröfu. Ef stjórnendur telja að virðisrýrnun hafi orðið er sá undirbúningskostnaður færður til gjalda sem virðisrýrnun.

12. Afskriftir og virðisrýrnun

Afskriftir og virðisrýrnun samstæðunnar sundurliðast þannig:	2020	2019
Aflstöðvar	95.747	95.821
Flutningsvirki	27.687	27.034
Fjarskiptabúnaður	916	857
Aðrar eignir	3.393	3.393
Afskrift eigna í rekstri	127.743	127.105
Virðisrýrnun á undirbúningskostnaði	693	7.127
Afskriftir hugbúnaðar	531	546
	128.967	134.779
Afskriftir og virðisrýrnun samstæðunnar skiptast þannig á rekstrarliði:		
Orkusvið	96.154	96.694
Flutningskerfi	29.348	28.557
Almennar rannsóknir	0	6.550
Annar rekstrarkostnaður	3.465	2.978
	128.967	134.779

13. Afleiðusamningar

Afleiðusamningar í efnahagsreikningi sundurliðast þannig:	31.12.2020	31.12.2019
Eignir:		
Innbyggðir afleiðusamningar í raforkusamningum	4.571	5.575
Hrávöruvarnir	4.139	3.656
Gjaldmiðlasamningar	8.126	5.234
	16.836	14.465
Skipting afleiðusamninga er eftirfarandi:		
Langtímahluti afleiðusamninga	14.931	6.429
Skammtímahluti afleiðusamninga	1.905	8.036
	16.836	14.465
Skuldir:		
Innbyggðir afleiðusamningar í raforkusamningum	890	2.864
Hrávöruvarnir	12.379	1.290
Gjaldmiðlasamningar	0	15.828
	13.269	19.982

Skýringar, frh.:

13. Afleiðusamningar frh.:	31.12.2020	31.12.2019
Skipting afleiðusamninga er eftirfarandi:		
Langtímahluti afleiðusamninga	5.408	4.140
Skammtímahluti afleiðusamninga	7.861	15.842
	<u>13.269</u>	<u>19.982</u>

Í skýringu nr. 32 er gerð grein fyrir forsendum við mat á gangvirði innbyggðra afleiða.

Gangvirði afleiða annarra en innbyggðra afleiða er byggt á uppgefnu mati mótaðila og er sannreynt af Landsvirkjun með samanburðarútreikningum byggðum á markaðsgögnum.

14. Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum

Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum sem færðir eru samkvæmt hlutdeildaraðferð eru eftirfarandi:

		2020	
	Eignar- hlutur	Hlutdeild í afkomu	Bókfært verð
AIS LLC, Georgía	20,0%	0	1.281
GEDC, Kanada	33,0%	(13)	177
Heimsping ehf., Reykjavík	33,3%	(7)	(11)
SER eignarhaldsfélag ehf., Reykjavík	35,4%	0	249
Sjávarorka ehf., Reykjavík	33,6%	0	12
LP-Verkis, Georgía	40,0%	(4)	0
Hecla SAS, Frakkland	28,5%	13	193
		<u>(12)</u>	<u>1.901</u>
		2019	
	Eignar- hlutur	Hlutdeild í afkomu	Bókfært verð
GEDC, Kanada	33,0%	0	188
Heimsping ehf., Reykjavík	33,3%	(5)	(3)
SER eignarhaldsfélag ehf., Reykjavík	35,4%	(33)	261
Sjávarorka ehf., Reykjavík	33,6%	0	12
LP-Verkis, Georgía	40,0%	(2)	5
Hecla SAS, Frakkland	28,5%	13	163
		<u>(27)</u>	<u>626</u>

15. Aðrar langtímaeignir	31.12.2020	31.12.2019
Aðrar langtímaeignir sundurliðast þannig:		
Eignarhlutir í öðrum félögum	579	587
Langtímakröfur	144	397
	<u>723</u>	<u>984</u>

Skýringar, frh.:

16. Leigusamningar

Samstæðan er sem leigutaki aðili að leigusamningum vegna fasteigna og lóða. Leigueignir eru færðar meðal rekstrarfjármuna. Leigueignir og skuldir greinast þannig frá upphafi til loka ársins:

	2020		2019	
	Leigueign	Leiguskuld	Leigueign	Leiguskuld
Staða 1.1.	6.293	(6.068)	6.497	(6.497)
Viðbót á árinu	1.225	(863)	0	-
Verðbætur	146	(146)	145	(145)
Aðrar breytingar á leigugreiðslum	80	(81)	0	0
Gengismunur	5	282	(13)	277
Afskrift af leigueign / afborganir af leiguskuld	(329)	316	(336)	297
Staða 31.12.	7.420	(6.560)	6.293	(6.068)

Næsta árs afborgun er færð meðal skammtímaskulda. Samstæðan gjaldfærði á árinu 244 þúsund USD vegna vaxtagjalda af leiguskuldbindingu (2019: 274 þúsund USD). Þá nýtir samstæðan sér undanþágur IFRS 16 vegna leigu á eignum með lágt virði.

Leiguskuldbinding - gjalddagagreining - ónúvirt

	2020	2019
Til greiðslu innan árs	674	583
Til greiðslu eftir ár en innan 5 ára	2.027	1.560
Til greiðslu eftir 5 ár og síðar	11.013	11.318
Samtals leiguskuldbinding - ónúvirt	13.714	13.461

17. Dótturfélög Landsvirkjunar

Dótturfélög Landsvirkjunar eru eftirfarandi:

	Eignarhlutur	
Icelandic Power Insurance Ltd., Bermuda	100,0%	100,0%
Landsnet hf., Reykjavík	64,7%	64,7%
Landsvirkjun Power ehf., Reykjavík	100,0%	100,0%
Orkufjarskipti hf., Reykjavík	100,0%	100,0%

18. Birgðir

Birgðir greinast þannig:

	31.12.2020	31.12.2019
Varahlutir og rekstrarvörubirgðir	5.553	5.248
	5.553	5.248

Skýringar, frh.:

19. Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur

31.12.2020 31.12.2019

Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur greinast þannig:

Viðskiptakröfur	67.724	64.856
Aðrar skammtímakröfur	1.620	9.859
	<u>69.344</u>	<u>74.715</u>

Við mat á virðisrýrnun viðskiptakrafna er stuðst við sögulegar upplýsingar ásamt núverandi efnahagshorfum. Í árslok 2020 voru 84% viðskiptakrafna yngri en 30 daga (2019: 90%).

20. Handbært fé

Handbært fé greinist þannig:

Bankainnstæður	89.584	81.199
Markaðsverðbréf	2.379	29.288
	<u>91.963</u>	<u>110.487</u>

21. Eigið fé

Móðurfélagið er sameignarfyrtæki ríkissjóðs og Eignarhluta ehf. Ríkissjóður á 99,9% eignarhluta í félaginu og Eignarhlutir ehf. 0,1%. Eignarhlutir ehf. eru í eigu ríkissjóðs. Landsvirkjun er sjálfstæður skattaðili. Eiginfjárhlutfall samstæðunnar í árslok 2020 var 51,4%, en var 51,0% í árslok 2019.

22. Endurmatsreikningur, þýðingarmunur og bundin hlutdeild

Endurmatsreikningur samanstendur af endurmati flutningsvirkja og fjarskiptabúnaðar að teknu tilliti til skattáhrifa. Þýðingarmunur er gengismunur sem er tilkominn vegna þess að dóttur- og hlutdeildarfélag Landsvirkjunar eru með aðra starfrækslummynt en móðurfélagið. Bundin hlutdeild sýnir óinnleystan hagnað vegna hlutdeildar í afkomu dóttur- og hlutdeildarféлага frá 1. janúar 2016. Óinnleystur hagnaður er hlutdeild í hagnaði umfram það sem nemur mótteknum arði eða þeim arði sem ákveðið hefur verið að úthluta.

23. Vaxtaberandi skuldir

Breyting vaxtaberandi skulda greinist þannig:

	2020	2019
Vaxtaberandi skuldir 1.1.	1.801.949	2.000.881
Lántökur	249.755	0
Afborganir langtímalána	(274.399)	(191.157)
Gengismunur	(9.699)	(17.062)
Verðbætur og breytingar vegna affalla	161	9.287
Vaxtaberandi skuldir 31.12.	<u>1.767.767</u>	<u>1.801.949</u>

Vaxtaberandi langtímaskuldir greinast þannig eftir gjaldmiðlum:

	Gjalddagar	2020 Meðal- vextir	Eftir- stöðvar	2019 Meðal- vextir	Eftir- stöðvar
Skuldir í ISK	2021-2034	5,0%	37.853	3,7%	268.797
Skuldir í CHF	2021-2022	0,0%	9.978	0,0%	15.141
Skuldir í EUR	2024-2026	0,0%	282.143	0,0%	257.879
Skuldir í USD	2021-2035	3,4%	1.437.793	3,8%	1.260.132
			<u>1.767.767</u>		<u>1.801.949</u>
Afborganir næsta árs			(236.052)		(258.661)
Skuldir til langs tíma samtals			<u>1.531.715</u>		<u>1.543.288</u>

Vaxtakjör af lánum voru í árslok frá 0,0-5,0%. Að jafnaði voru nafnvextir á árinu 3,2% (2019: 3,6%) að teknu tilliti til ríkisábyrgðagjalds sem er reiknað samkvæmt lögum um ríkisábyrgðir nr. 121/1997.

Skýringar, frh.:

24. Afborganir langtímaskulda

Samkvæmt lánasamningum eru afborganir langtímaskulda eftirfarandi:

	2020	2019
2020	-	258.661
2021	236.052	214.511
2022	113.988	163.481
2023	245.631	165.652
2024	151.948	143.529
2025	189.919	-
Síðar	830.229	856.115
	<u>1.767.767</u>	<u>1.801.949</u>

25. Lífeyrisskuldbindingar

Skuldbinding fyrirtækisins til greiðslu verðbóta á eftirlaun lífeyrisþega sem réttindi eiga hjá lífeyrissjóðum ríkis- og bæjarstarfsmanna nam 36,6 milljónum USD í árslok 2020 samkvæmt mati tryggingastærðfræðings, en við útreikningana er miðað við áætlaðar launa- og verðlagsbreytingar í framtíðinni. Vextir umfram hækkun verðlags eru taldir 3,5% og hækkun launa umfram hækkun verðlags er metin 1,5% á ári til jafnaðar. Forsendur um lífslíkur og dánartíðni eru í samræmi við ákvæði reglugerðar nr. 391/1998 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Lífeyrisaldur er reiknaður 68 ár hjá þeim sjóðfélögum sem eru virkir, en 65 ár fyrir þá sjóðfélaga sem látið hafa af störfum og eiga geymd réttindi. Er þetta í samræmi við viðmiðanir hjá Lífeyrissjóði starfsmanna ríkisins.

Breyting skuldbindingar greinist þannig:	2020	2019			
Staða 1.1.	36.863	38.015			
Gjaldfært á árinu	736	776			
Greitt á árinu	(2.546)	(2.597)			
Tryggingafræðileg breyting	3.232	2.155			
Áhrif gengisbreytinga	(1.688)	(1.486)			
Staða 31.12.	<u>36.597</u>	<u>36.863</u>			
Lífeyrisskuldbinding 5 ára yfirlit:	2020	2019	2018	2017	2016
Núvirði skuldbindingar	36.597	36.863	38.015	40.597	35.383

26. Skuldbinding vegna niðurrifs

Breyting skuldbindingar vegna niðurrifs greinist þannig:

	2020	2019
Staða 1.1.	12.212	9.011
Áhrif núvirðingar á árinu	504	450
Breyting skuldbindingar í gegnum eigið fé	5.011	2.751
Staða 31.12.	<u>17.727</u>	<u>12.212</u>

Í samræmi við alþjóðlega reikningssskilastaðla skal stofnverð rekstrarfjármuna innifela áætlaðan kostnað við niðurrif þeirra að lokinni notkun. Áætlaður niðurrifskostnaður háspennulína hefur verið metinn og núvirtur miðað við forsendur um nýtingartíma. Á móti hefur verið færð skuldbinding meðal langtímaskulda. Í rekstrarreikning er færð breyting á skuldbindingunni sem nemur núvirðingu. Samstæðan hefur breytt reikningshaldslegri meðferð vegna breytinga á niðurrifsskuldbindingu eins og greint var frá í árshlutareikningi vegna janúar til september 2020. Samanburðarfjárhæðum hefur verið breytt.

Skýringar, frh.:

27. Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir

Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir greinast þannig:	31.12.2020	31.12.2019
Viðskiptaskuldir	32.868	26.695
Áfallnir vextir	14.021	19.688
Aðrar skammtímaskuldir	24.183	31.337
	<u>71.072</u>	<u>77.720</u>

28. Tengdir aðilar

Skilgreining tengdra aðila

Eigendur, hlutdeildarfélag, stjórnarmenn, lykilstjórnendur og félag og stofnanir í þeirra eigu teljast vera tengdir aðilar fyrirtækisins.

Viðskipti við tengda aðila	2020	2019
<i>Aðrar tekjur</i>		
Hlutdeildarfélag	0	2
<i>Vaxtatekjur</i>		
Hlutdeildarfélag	5	3
<i>Kostnaður</i>		
Hlutdeildarfélag	0	0
<i>Krafa</i>		
Hlutdeildarfélag	144	143

Viðskipti við tengda aðila hafa verið gerð á sambærilegum grundvelli og viðskipti við ótengda aðila. Ekki eru tilgreind sérstaklega viðskipti við ríkissjóð eða félag og stofnanir í hans eigu en þau viðskipti eru eins og um ótengda aðila væri að ræða. Samstæðan nýtir sér undanþágu frá skýringarkröfum IAS 24 þar sem móðurfélagið er í ríkiseigu. Sjá nánar í skýringu 21.

29. Þóknun til endurskoðenda

Þóknun til endurskoðenda samstæðunnar á árinu 2020 nam 327 þúsundum USD (2019: 415 þúsundum USD) þar af 259 þúsund USD (2019: 234 þúsund USD) vegna endurskoðunar og könnunar.

30. Áhættustýring

Skilvirk áhættustýring er grundvallarþáttur í upplýstri ákvarðanatöku og hluti af verklagi á öllum sviðum fyrirtækisins. Stefna Landsvirkjunar í áhættustýringu styður við samfelldan og tryggan rekstur sem og markmið fyrirtækisins á sviði samfélagsábyrgðar.

Markmið með áhættustýringu Landsvirkjunar:

- Styðja við stefnumótun og innleiðingu á stefnu
- Styðja við árangursríkan, stöðugan og ábyrgan rekstur
- Styðja við markvissa framkvæmd verka og verkefna
- Tryggja ásættanlega áhættutöku í samræmi við viðmið

Stjórn Landsvirkjunar samþykkir stefnu áhættustýringar.

- Áhættunefnd stjórnar, sem stjórn tilnefnir, staðreynir virkni áhættustýringar innan fyrirtækisins og styður stjórn við eftirlit með lykiláhættum og tilhögun fyrirtækisins til stýringar á henni.

- Áhættustjórn Landsvirkjunar endurmetur og samþykkir verklag áhættustýringar innan fyrirtækisins. Hún er samráðsvettvangur varðandi áhættustýringu og fylgir því eftir að starfað sé í samræmi við áhættustefnu. Í áhættustjórn sitja forstjóri, aðstoðarforstjóri og framkvæmdastjóri fjármálasviðs. Forstjóri er formaður áhættustjórnar.

- Framkvæmdastjórnar bera ábyrgð á auðkenningu og mati á áhættu innan síns sviðs, sem og að koma á viðeigandi stýringum til að lágmarka áhættu.

- Áhættustjóri samræmir starfsemi áhættustýringar og sér um raunhæfa framkvæmd hennar.

31. Fjárhagsleg áhætta

Fjárhagsleg áhætta Landsvirkjunar verður til í viðskiptum og í annarri starfsemi fyrirtækisins. Fjárstýring ber ábyrgð á greiningu, stýringu og upplýsingagjöf varðandi fjárhagslega áhættu Landsvirkjunar. Fjárhagsleg áhætta félagsins skiptist í markaðsáhættu, lausafjáraáhættu og mótaðilaáhættu, en markaðsáhætta félagsins er helst tilkomin vegna:

- Verðtenginga í raforkusamningum s.s. við álverð og Nord Pool raforkuverð
- Vaxtaáhættu vegna skulda félagsins
- Gjaldmiðlaáhættu tengdri skuldum og öðru sjóðstreymi

Landsvirkjun notar afleiðusamninga til að verja félagið fyrir markaðsáhættu í samræmi við samþykkt áhættuviðmið.

32. Hrávöruáhætta

Félagið ber markaðsáhættu vegna breytinga á álverði og raforkuverðum á Nord Pool markaði. Um 35% af raforkusölu (GWh) Landsvirkjunar er tengd álverði og um 11% er tengd raforkuverði á Nord Pool markaði. Félagið hefur því gert afleiðusamninga til að treysta tekjugrundvöll sinn og draga úr sveiflum. Slíkir samningar fela í flestum tilvikum í sér að verð er fest eða fest á ákveðnu bili. Félagið verður því af tekjum ef verð hækka en tryggir tekjur ef verð lækka. Landsvirkjun hefur gert afleiðusamninga til varnar um 75% af álverðsáhættu fyrir árið 2021, um 50% af álverðsáhættu fyrir árið 2022 og um 51% af raforkuverðsáhættu á Nord Pool markaði fyrir árið 2021. Í árslok 2020 var gangvirði samninga vegna hrávöruvarna neikvætt um 8,2 milljónir USD (2019: jákvætt um 2,4 milljónir USD).

Innbyggðar afleiður

Með samningum Landsvirkjunar um sölu og kaup á rafmagni með tengingu við álverð verða til innbyggðar afleiður sem færðar eru í reikningsskilum fyrirtækisins. Innbyggðar afleiður raforkusamninga eru færðar í efnahagsreikningi á gangvirði á reikningsskiladegi. Gangvirðisbreytingar vegna þeirra eru færðar í rekstrarreikning meðal fjármunatekna og fjármagnsgjalda.

	2020	2019
Gangvirði innbyggðra afleiða sundurliðast þannig:		
Gangvirði innbyggðra afleiða í ársbyrjun	2.711	4.034
Breyting á gangvirði á árinu	970 (1.323)
Gangvirði innbyggðra afleiða í árslok	<u>3.681</u>	<u>2.711</u>
Skipting innbyggðra afleiða er eftirfarandi:		
Langtímahluti innbyggðra afleiða	4.447	5.366
Skammtímahluti innbyggðra afleiða	(766) (2.655)
Innbyggðar afleiður samtals	<u>3.681</u>	<u>2.711</u>

Helstu forsendur Landsvirkjunar við mat á gangvirði innbyggðra afleiða eru eftirfarandi:

Útreikningar taka mið af framvirku álverði í LME kauphöllinni og miðast að hámarki við tímalengd framvirks álferils, eða 123 mánuði. Það er mat stjórnenda að væntingar um álverð eftir meira en tíu ár endurspegli álverð þegar samningar voru gerðir og því myndist ekki gangvirðisbreytingar vegna þess tímabils.

Útreikningar takmarkast í tímalengd við endurskoðun á raforkuverði samninga eða samningstíma. Tímalengdin getur þó aldrei orðið meiri en fyrrgreindir 123 mánuðir.

Vegna ákvæða um kaupskyldu raforkukaupenda miðast útreikningar við tryggð lágmarkskaup.

Núvirt er með vöxtum í Bandaríkjunum skv. upplýsingum úr Bloomberg, án álags. Í árslok 2020 var vaxtaferill til núvirðingar á bilinu 0,2 - 0,8% (2019: 1,8 - 1,9%).

Skýringar, frh.:

32. Hrávöruáhætta frh.:

Næmnigreining álverðsáhattu

Eftirfarandi töflur sýna áhrif á rekstrarreikning af breytingum álverðs á gangvirði fjármálagerninga með tengingu við álverð. Fjárhæðirnar eru í þúsundum Bandaríkjadala fyrir skatta.

31.12.2020

	Álverð USD/tonn	
	-100	+100
Innbyggðar afleiður	(6.355)	6.321
Álvarnir	5.152	(5.787)
	(1.203)	534

31.12.2019

	Álverð USD/tonn	
	-100	+100
Innbyggðar afleiður	(8.490)	8.496
Álvarnir	3.196	(3.020)
	(5.294)	5.476

Næmnigreining Nord Pool raforkuverðsáhattu

Eftirfarandi tafla sýnir áhrif á rekstrarreikning af breytingum á raforkuverði á Nord Pool markaði á gangvirði fjármálagerninga með tengingu við raforkuverð á Nord Pool markaði. Fjárhæðirnar eru í þúsundum Bandaríkjadala fyrir skatta. Í árslok 2019 hafði Landsvirkjun ekki gert afleiðusamninga tengda Nord Pool raforkuverði.

31.12.2020

	Raforkuverð EUR/MWst	
	-2	+2
Raforkuvarnir	1.509	(1.509)

33. Gjaldmiðlaáhætta

Gjaldmiðlaáhætta er sú áhætta að fé tapist vegna óhagstæðra breytinga á gengi gjaldmiðla. Starfrækslumynt Landsvirkjunar er Bandaríkjadalur og myndast því gjaldmiðlaáhætta af sjóðstreymi, eignum og skuldum í öðrum myntum en Bandaríkjadal. Tekjur eru að stærstum hluta í Bandaríkjadal og íslenskum krónum en rekstrargjöld í íslenskum krónum veita náttúrulega vörn. Dregið er úr gjaldmiðlaáhattu vegna afborgana skulda og vaxtagreiðslna með notkun gjaldmiðlaskiptasamninga.

Uppgjörsáhætta félagsins tengd breytingum á gengi myndast helst vegna skulda í evrum sem eru til langs tíma. Eftirfarandi tafla sýnir stöðu Landsvirkjunar í öðrum myntum en starfrækslumynt.

Gjaldmiðlaáhætta Landsvirkjunar vegna peningalegra eigna og skulda var eftirfarandi í árslok:

31.12.2020	EUR	ISK	CHF	Aðrir gjaldmiðlar
Langtímakröfur.....	0	144	0	0
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur.....	454	20.773	0	86
Handbært fé.....	4.681	8.484	1	1.682
Vaxtaberandi skuldir.....	(282.143)	(37.853)	(9.978)	0
Afleiðusamningar.....	158.154	0	0	0
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	(3.737)	(76.423)	0	(239)
Áhætta í efnahagsreikningi.....	(122.591)	(84.875)	(9.977)	1.529

Skýringar, frh.:

33. Gjaldmiðlaáhætta frh.:

	EUR	ISK	CHF	Aðrir gjaldmiðlar
31.12.2019				
Langtímakröfur.....	0	3.415	0	85
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur.....	2.409	15.648	0	21
Handbært fé.....	3.104	25.922	0	2.542
Vaxtaberandi skuldir.....	(257.879)	(268.797)	(15.141)	0
Afleiðusamningar.....	56.082	234.907	0	0
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir.....	(2.373)	(72.823)	(9)	(418)
Áhætta í efnahagsreikningi.....	(198.657)	(61.728)	(15.150)	2.230

Gengi helstu gjaldmiðla gagnvart Bandaríkjadal árin 2020 og 2019 var eftirfarandi:

	Meðalgengi		Árslökagengi	
	2020	2019	2020	2019
EUR.....	0,88	0,89	0,81	0,89
CHF.....	0,94	0,99	0,88	0,97
ISK.....	135,27	122,65	127,21	121,10

Næmnigreining

Breyting á gengi starfrækslugjaldmiðla félaga samstæðunnar um 10% gagnvart eftirtöldum myntum hefði breytt hagnaði (tapi) og eigin fé um eftirfarandi fjárhæðir fyrir tekjuskatt. Greiningin nær aðeins til peningalegra eigna og skulda og gerir ráð fyrir að allar aðrar breytur, sérstaklega vextir, haldist óbreyttar.

	Afkoma / Eigið fé	
	Styrking	Veiking
2020		
EUR	12.122 (12.122)
ISK	8.487 (8.487)
CHF	998 (998)
Aðrar myntir	(153)	153
2019		
EUR	19.866 (19.866)
ISK	6.173 (6.173)
CHF	1.515 (1.515)
Aðrar myntir	(223)	223

Í lok desember 2020 var gangvirði gjaldmiðlaskiptasamninga jákvætt um 8,1 milljón USD (2019: neikvætt um 10,6 milljónir USD).

34. Vaxtaáhætta

Landsvirkjun býr við vaxtaáhættu vegna vaxtaberandi eigna og skulda sem bera fasta eða breytilega vexti. Áhætta félagsins felst einkum í mögulegri hækkun vaxta á skuldir með breytilega vexti sem leiða myndi til hækkunar vaxtagjalda. Á undanförunum árum hefur Landsvirkjun aukið verulega hlutfall skulda á föstum vöxtum ásamt því að nota gjaldmiðlaskiptasamninga sem fela í sér skipti á gjaldmiðlum og vöxtum til stýringar vaxtaáhættu.

Að teknu tilliti til skiptasamninga var hlutfall fjárskulda með fasta vexti um 77% í árslok 2020 (2019: 73%). Í árslok 2020 var áætlað gangvirði vaxtaberandi skulda fyrirtækisins um 238 milljónum USD hærra en bókfært verð þeirra (168 milljónum USD hærra 2019) sé núvirt með vaxtarófi undirliggjandi mynta án álags. Eftirfarandi tafla sýnir skiptingu fjármálagerninga eftir því hvort þeir bera fljótandi eða fasta vexti.

Skýringar, frh.:

34. Vaxtaáhætta frh.:

	31.12.2020	31.12.2019
<i>Fjármálagerningar með fasta vexti</i>		
Vaxtaberandi skuldir	(1.212.631)	(1.030.392)
Gjaldmiðla- og vaxtaskiptasamningar	(146.986)	(292.448)
Lán til annarra félaga	144	397
	<u>(1.359.473)</u>	<u>(1.322.443)</u>
 <i>Fjármálagerningar með breytilega vexti</i>		
Handbært fé	91.963	110.487
Vaxtaberandi skuldir	(555.136)	(771.557)
Gjaldmiðla- og vaxtaskiptasamningar	159.524	284.764
	<u>(303.649)</u>	<u>(376.306)</u>

Næmnigreining vaxtaáhættu

Eftirfarandi töflur sýna áhrif af breytingum vaxta á bókfært virði og áætlað sjóðstreymi til eins árs. Fjárhæðirnar eru í þúsundum Bandaríkjadala fyrir skatta.

31.12.2020

	Sjóðstreymi		Bókfært virði	
	-100 bps	+100 bps	-100 bps	+100 bps
Innbyggðar afleiður	0	0	276 (260)
Aðrir afleiðusamningar	0	915	132	3.483
Vaxtaberandi skuldir	1.571 (4.299)	0	0
Handbært fé	(920)	920	0	0
	<u>651 (</u>	<u>2.464)</u>	<u>408</u>	<u>3.223</u>

31.12.2019

	Sjóðstreymi		Bókfært virði	
	-100 bps	+100 bps	-100 bps	+100 bps
Innbyggðar afleiður	0	0	470 (436)
Aðrir afleiðusamningar	(2.287)	2.709 (227)	1.805
Vaxtaberandi skuldir	5.005 (6.963)	0	0
Handbært fé	(1.105)	1.105	0	0
	<u>1.613 (</u>	<u>3.149)</u>	<u>243</u>	<u>1.369</u>

35. Lausafjánhætta

Lausafjánhætta felur í sér hættu á tapi ef félagið getur ekki staðið við skuldbindingar sínar á gjalddaga. Landsvirkjun takmarkar lausafjánhættu með því að tryggja að nægt laust fé sé til staðar á hverjum tíma til að standa við skuldbindingar. Til að jafnvægi sé á milli skuldbindinga og væntra tekna er lögð áhersla á tryggja lausafjárstöðu fyrirtækisins í formi handbærs fjár og aðgengis að veltílanum.

Í árslok 2020 nam handbært fé um 92 milljónum USD (2019: 110 milljónir USD) en ef tekið er tillit til óádraginna veltílana (280 milljónir USD) þá hefur Landsvirkjun aðgang að alls um 372 milljónum USD (2019: 290 milljónir USD). Sjóðstreymi frá rekstri og dreifðar endurgreiðslur lána ásamt góðri lausafjárstöðu og aðgengi að lánalínum tryggir greiðsluhæfi fyrirtækisins að lágmarki út árið 2022.

COVID-19 hefur ekki haft áhrif á getu Landsvirkjunar til að standa við skuldbindingar sínar. Stjórnendur tóku ákvörðun um að styrkja tímabundið lausafjárstöðu fyrirtækisins með aukinni lántöku til að bregðast við óvissu vegna heimsfaraldursins.

Skýringar, frh.:

35. Lausafjánhætta frh.:

Samningsbundnar greiðslur vegna fjármálagerninga, þar með taldir vextir, greinast þannig:

31.12.2020	Bókfært verð	Samnings- bundið sjóðsflæði	Innan árs	1 - 2 ár	2 - 5 ár	Meira en 5 ár
<i>Fjármálagerningar sem ekki eru afleiður</i>						
Langtímakröfur	144	151	0	151	0	0
Handbært fé	91.963	91.963	91.963	0	0	0
Skammtímakröfur	69.344	69.344	69.344	0	0	0
Vaxtab. skuldir	(1.767.767)	(2.033.253)	(272.712)	(158.444)	(689.092)	(913.004)
Skammtímaskuldir	(95.690)	(95.690)	(95.690)	0	0	0
	(1.702.006)	(1.967.485)	(207.095)	(158.293)	(689.092)	(913.004)
<i>Fjármálagerningar sem eru afleiður</i>						
Gjaldmiðlasamn.	8.126	7.972	(2.799)	(2.769)	4.982	8.558
Hrávöruafleiður	(8.240)	(6.003)	(4.033)	(1.970)	0	0
Innbyggðar afleiður í raforkusamningum ..	3.681	3.832	(767)	(402)	1.450	3.551
	3.567	5.801	(7.599)	(5.141)	6.432	12.109
31.12.2019						
<i>Fjármálagerningar sem ekki eru afleiður</i>						
Langtímakröfur	397	411	0	411	0	0
Handbært fé	110.487	110.487	110.487	0	0	0
Skammtímakröfur	74.715	74.715	74.715	0	0	0
Vaxtab. skuldir	(1.801.949)	(2.059.766)	(279.735)	(263.286)	(577.763)	(938.982)
Skammtímaskuldir	(106.557)	(106.557)	(106.557)	0	0	0
	(1.722.907)	(1.980.710)	(201.090)	(262.875)	(577.763)	(938.982)
<i>Fjármálagerningar sem eru afleiður</i>						
Gjaldmiðlasamn.	(10.594)	(15.980)	(9.497)	(1.723)	(4.760)	0
Hrávöruafleiður	2.366	1.984	1.984	0	0	0
Innbyggðar afleiður í raforkusamningum ..	2.711	3.584	(2.682)	(1.770)	540	7.496
	(5.517)	(10.412)	(10.195)	(3.493)	(4.220)	7.496

36. Fjármögnun

Landsvirkjun leggur áherslu á tryggt aðgengi að fjármagni og fjölbreytt aðgengi að lánsfé. Þannig hefur fyrirtækið sótt fjármagn með útgáfu skuldabréfa á innlendum og erlendum mörkuðum, með lántöku frá Evrópska fjárfestingabankanum (EIB) og Norræna fjárfestingabankanum (NIB) og í gegnum verktakafjármögnun í Evrópu og Japan. Þá hefur fyrirtækið aðgang að veltílanum frá viðskiptabönkum sínum.

Í mars 2020 gaf Landsvirkjun út skuldabréf tengt Heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna að fjárhæð 80 m. USD í gegnum lokað skuldabréfaútböð á Bandaríkjamarkaði. Í september tilkynnti fyrirtækið um útgáfu grænna skuldabréfa í gegnum lokað skuldabréfaútböð á Bandaríkjamarkaði að fjárhæð 150 m. USD. Af þeirri fjárhæð voru 50 m. USD greiddir í nóvember 2020 og verða 100 m. USD greiddir í febrúar 2021. Í febrúar gaf Landsnet út skuldabréf í gegnum lokað skuldabréfaútböð á Bandaríkjamarkaði að fjárhæð 100 m. USD. Á árinu var veltílan Landsnets hækkað úr 30 m. USD í 50 m. USD. Lántökur á árinu námu samtals 250 m. USD (2019: 0 m. USD). Afborganir langtímalána voru 274 m. USD (2019: 191 m. USD).

Skýringar, frh.:

36. Fjármögnun frh.:

Vaxtaberandi skuldir samstæðunnar námu 1.768 m. USD í árslok 2020 (2019: 1.802 m. USD). Dregið er úr áhættu tengdri endurfjármögnun með jafnri dreifingu afborgana og með hæfilegum líftíma útistandandi lána. Veginn meðallíftími vaxtaberandi skulda er 4,8 ár (2019: 4,6 ár) og hlutfall vaxtaberandi skulda á gjalddaga innan 12 mánaða er 13,4% (2019: 14,4%).

Undanfarin ár hefur Landsvirkjun lagt áherslu á að breyta lánasafni sínu og er hætt að taka lán með ríkisábyrgð. Auk þess hefur fyrirtækið unnið markvisst að því að afnema ríkisábyrgð af útistandandi skuldum þar sem því verður við komið. Höfuðstóll skulda með ríkisábyrgð fer því lækkandi og er síðasta lán með ríkisábyrgð á gjalddaga 2026. Í lok árs 2020 voru 29% af skuldum Landsvirkjunar með ríkisábyrgð (2019: 39%). Landsvirkjun greiðir ábyrgðargjald til íslenska ríkisins af skuldum fyrirtækisins sem eru með ríkisábyrgð.

37. Græn skuldabréf

Árið 2018 gaf Landsvirkjun út græn skuldabréf að fjárhæð 200 m. USD í gegnum lokað útboð á Bandaríkjamarkaði (USPP). Skuldabréfin voru fyrstu grænu skuldabréf Landsvirkjunar sem var jafnframt fyrst íslenskra fyrirtækja til þess að gefa út græn skuldabréf. Í september 2020 tilkynnti Landsvirkjun um útgáfu grænna skuldabréfa í gegnum lokað skuldabréfaútboð á Bandaríkjamarkaði að fjárhæð 150 m. USD. Bréfin eru gefin út undir uppferðum grænum fjármögnunarramma Landsvirkjunar („Green Finance Framework“). Fjármunirnir verða nýttir til að fjármagna og endurfjármagna grænar eignir á efnahagsreikningi fyrirtækisins og er það ný nálgun í skilgreiningu á ráðstöfun fjármuna samkvæmt græna fjármögnunarrammanum.

Í græna fjármögnunarrammanum er kveðið á um árlega skýrslugjöf en nánari upplýsingar má finna á vefsíðu Landsvirkjunar.

38. Mótaðilaáhætta

Mótaðilaáhætta felur í sér hættu á að gagnaðili samnings uppfylli ekki ákvæði hans. Mótaðilaáhætta Landsvirkjunar verður fyrst og fremst til vegna raforkusamninga, afleiðusamninga fyrirtækisins og handbærs fjár. Um verulegar fjárhæðir getur verið að ræða en Landsvirkjun takmarkar mótaðilaáhættu t.d. með kröfu um tryggð lágmarkskaup í raforkusamningum, ásamt því að fara fram á ábyrgðir frá viðskiptavinum. Þá er gerð krafa um að mótaðilar séu með lánshæfiseinkunn í fjárfestingaflokki þegar kemur að vörslu handbærs fjár og við gerð afleiðusamninga. Í skýringu nr. 50 er gerð nánari grein fyrir mati eigna.

Mótaðilaáhætta fyrirtækisins greinist með eftirfarandi hætti í árslok:

	31.12.2020	31.12.2019
Afleiðusamningar	16.836	14.465
Langtímakröfur	144	397
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	69.344	74.715
Handbært fé	91.963	110.487
	<u>178.287</u>	<u>200.064</u>

Skýringar, frh.:

39. Samanburður á gangvirði og bókfærðu verði langtímaskulda

	31.12.2020		31.12.2019	
	Bókfært verð	Gangvirði	Bókfært verð	Gangvirði
Vaxtaberandi langtímaskuldir	1.767.767	2.005.966	1.801.949	1.970.328

Gangvirði annarra fjáreigna og fjárskulda er metið jafnt bókfærðu verði þeirra.

Við útreikning á gangvirði vaxtaberandi langtímaskulda er notað vaxtaróf undirliggjandi mynta við núvirðingu á væntu sjóðstreymi.

Vextir greinast þannig:	2020	2019
Vaxtaberandi skuldir USD	0,1 til 1,2%	1,7 til 2,0%
Vaxtaberandi skuldir aðrar en USD	-0,8 til 0,9%	-0,7 til 1,2%

40. Flokkun gangvirðis

Taflan sýnir stigskiptingu þeirra liða ársreiknings sem færðir eru á gangvirði.

	Stig 2	Stig 3	Samtals
31.12.2020			
Innbyggðar afleiður		3.681	3.681
Aðrar afleiður	(113)	(113)	(113)
Endurmat rekstrarfjármuna		218.605	218.605
Eignarhlutir í öðrum félögum		579	579
	(113)	222.865	222.752
31.12.2019			
Innbyggðar afleiður		2.711	2.711
Aðrar afleiður	(692)	(7.536)	(8.228)
Endurmat rekstrarfjármuna		230.000	230.000
Eignarhlutar í öðrum félögum		587	587
	(692)	225.762	225.070

Helstu forsendur við verðmat á afleiðum má sjá í skýringum 13 og 32.

41. Flokkar fjármálagerninga

Fjáreignir og fjárskuldir skiptast í ákveðna flokka. Flokkunin hefur áhrif á það hvernig viðkomandi fjármálagerningar eru metnar. Þeir flokkar sem fjáreignir og fjárskuldir fyrirtækisins tilheyra og matsgrundvöllur þeirra er sem hér segir:

- Veltufjáreignir og veltufjárskuldir - eru færðar á gangvirði gegnum rekstur.
- Fjárfestingar í eiginfjárgerningum - eru færðar á gangvirði gegnum rekstur.
- Lán og kröfur - eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði.
- Aðrar fjárskuldir - eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði.

Skýringar, frh.:

41. Flokkar fjármálagerninga frh.:

Fjáreignir og fjárskuldir greinast í eftirfarandi flokka fjármálagerninga:

	Veltufjáreignir og skuldir	Fjárfesting í eiginfjárgern.	Lán og kröfur	Aðrar fjárskuldir	Samtals
31.12.2020					
Afleiðusamningar	16.836				16.836
Eignarhlutir í öðrum félögum		579			579
Lán og kröfur á önnur félög			144		144
Viðskipta- og aðrar skammtímakr. ...			69.344		69.344
Handbært fé			91.963		91.963
Eignir samtals	16.836	579	161.451	0	178.866
Vaxtaberandi skuldir				1.767.767	1.767.767
Afleiðusamningar	13.269				13.269
Viðskipta- og aðrar skammtímakr.				95.690	95.690
Skuldir samtals	13.269	0	0	1.863.457	1.876.726
31.12.2019					
Afleiðusamningar	14.465				14.465
Eignarhlutir í öðrum félögum		587			587
Lán og kröfur á önnur félög			397		397
Viðskipta- og aðrar skammtímakr.			74.715		74.715
Handbært fé			110.487		110.487
Eignir samtals	14.465	587	185.599	0	200.651
Vaxtaberandi skuldir				1.801.949	1.801.949
Afleiðusamningar	19.982				19.982
Viðskipta- og aðrar skammtímakr.				106.557	106.557
Skuldir samtals	19.982	0	0	1.908.506	1.928.488

42. Eiginfjárstýring

Landsvirkjun leggur áherslu á að viðhalda traustum eiginfjárgrunni sem styður við frekari þróun fyrirtækisins.

43. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

Samstæðan hefur innleitt alþjóðlega reikningsskilastaðla, eins og þeir eru samþykktir af Evrópusambandinu í lok árs 2020, breytingar á þeim og nýjar túlkanir. Eftirfarandi endurbætur tóku gildi 1. janúar 2020:

- IFRS 3 - endurbætur sem skýra nánar skilgreiningu á rekstri.
- IAS 1 & IAS 8 - skilgreining á hugtakinu mikilvægi uppfærð og samræmd í stöðlumum.
- Hugtakarammi reikningsskilanna - hugtakaramminn uppfærður í heild sinni.
- IFRS 9 & IFRS 7 - endurbætur vegna breytts vaxtaviðmiðs (IBOR reform Phase I).
- IFRS 16 - ívilnanir á leigugreiðslum vegna áhrifa Covid-19 (tók gildi 1. júní).

Það er mat stjórnenda að innleiðing ofangreindra endurbóta á stöðlum hafi ekki haft veruleg áhrif á samstæðuársreikninginn.

Samstæðan hefur ekki innleitt nýja eða endurbætta staðla sem hafa verið gefnir út en ekki tekið gildi. Þann 1. janúar 2021 taka gildi endurbætur á IFRS 9, IFRS 7 og IFRS 16 sem snúa að áhrifum af fyrirhuguðum breytingum á vaxtaviðmiðum á reikningsskil (IBOR reform Phase II). Það er mat stjórnenda að innleiðing þeirra breytinga muni ekki hafa veruleg áhrif á samstæðureikninginn.

Skýringar, frh.:

44. Grundvöllur samstæðu

Dótturfélög eru þau félög þar sem samstæðan fer með yfirráð. Yfirráð eru til staðar þegar félag hefur ákvörðunarvald yfir fjárfestingunni, ber áhættu eða hefur réttinn til að njóta ávinnings vegna þátttöku í fjárfestingunni og getur með ákvörðunarvaldi haft áhrif á ávöxtun sína af fjárfestingunni. Við mat á yfirráðum er tekið tillit til hugsanlegs atkvæðisréttar sem er nýtanlegur eða breytanlegur. Reikningsskil dótturfélaga eru innifalin í reikningsskilum samstæðunnar frá því að yfirráð nást og þar til þeim lýkur. Tekið er tillit til afkomu og efnahags dótturfélaga. Verði hlutdeild fyrirtækisins í tapi meiri en bókfært verð dótturfélags er bókfærða verðið fært í núll og færslu frekara taps hætt nema fyrirtækið hafi gengist í ábyrgðir fyrir dótturfélagið eða fjármagnað það. Ef hagnaður verður af rekstri dótturfélags á síðari tímabilum er ekki færð hlutdeild í hagnaði þeirra fyrr en hlutdeild í tapi sem ekki var fært hefur verið jöfnuð.

Viðskipti milli félaga innan samstæðunnar, staða milli þeirra og óinnleystar tekjur og gjöld sem myndast hafa í viðskiptum milli félaganna eru felld út við gerð ársreiknings samstæðunnar. Óinnleystur hagnaður sem hefur myndast í viðskiptum við hlutdeildarfélög er felldur út í samræmi við hlutdeild samstæðunnar í félögunum. Óinnleyst tap er felld út með sama hætti og óinnleystur hagnaður, en aðeins að því marki að ekkert bendi til virðisrýrnunar fjárfestinganna.

Eignir og skuldir dótturfélaga með aðra starfrækslumynt en móðurfélagið eru umreiknaðar í Bandaríkjadali miðað við gengi uppgjörsdags. Tekjur og gjöld þeirra eru umreiknuð í Bandaríkjadali á meðalgengi ársins. Þýðingarmunur sem myndast við yfirfærsluna í Bandaríkjadali er færður á sérstakan lið í yfirliti um heildarafkomu og meðal eigin fjár. Fjárhæðir í sjóðstreymi eru umreiknaðar í Bandaríkjadali á meðalgengi ársins. Gengismunur sem myndast við yfirfærsluna í Bandaríkjadali er sýndur sem sérstakur liður í sjóðstreymi.

45. Hlutdeildarfélög

Hlutdeildarfélög eru þau félög þar sem samstæðan hefur veruleg áhrif á fjárhags- og rekstrarstefnu, en ekki yfirráð. Veruleg áhrif eru alla jafna til staðar þegar samstæðan ræður yfir 20% til 50% atkvæðaréttar, að meðtöldum hugsanlegum nýtanlegum atkvæðarétti, ef einhver er.

Ársreikningur samstæðunnar inniheldur hlutdeild í hagnaði eða tapi hlutdeildarfélaga samkvæmt hlutdeildaraðferð, frá upphafi áhrifa til loka þeirra. Verði hlutdeild samstæðu í tapi meiri en bókfært verð hlutdeildarfélags er bókfærða verðið fært í núll og færslu frekara taps hætt nema samstæðan hafi gengist í ábyrgðir fyrir hlutdeildarfélagið eða fjármagnað það. Ef hagnaður verður á rekstri hlutdeildarfélags á síðari tímabilum er ekki færð hlutdeild í hagnaði þess fyrr en hlutdeild í tapi sem ekki var fært hefur verið jöfnuð.

Skýringar, frh.:

46. Rekstrartekjur

Tekjur af raforkusölu og orkuflutningi eru vegna sölu til iðnaðar og almenningsveitna samkvæmt mældri afhendingu orkunnar á árinu. Aðrar tekjur eru færðar þegar til þeirra er unnið eða við afhendingu.

Tekjur eru færðar eftir tegund vöru og þjónustu á eftirfarandi hátt:

Orkuvinnsla

Tekjur orkuvinnslu verða til vegna sölu á rafmagni sem unnið er með vatnsafl, vindafli og jarðvarma.

Tekjusköpun orkuvinnslu verður til við afhendingu rafmagns á umsömdu verði. Þjónustuskyldan er að afhenda rafmagn yfir tíma og er samningsverð sú þóknun sem Landsvirkjun væntir að fá greidda, á annað hvort dagsverði eða samningsverði. Þjónustuskyldan er uppfyllt yfir tíma og endurspeglar þær tekjur sem færðar eru á samningsverði hvernar afhentar einingar sem er sú fjárhæð sem fyrirtækið hefur rétt til að tekjufæra. Réttur til að gera reikning vegna sölu á raforku verður til þegar raforka er unnin og afhent og rétturinn til að gera reikning fyrir hefur stofnast fyrir þóknun sem mun undir flestum kringumstæðum vera sú sama og virði fyrir viðskiptavin.

Jafnframt fellur starfsemi Icelandic Power Insurance Ltd. undir þennan starfsþátt. Hlutverk Icelandic Power Insurance Ltd. er að annast tryggingar aflstöðva Landsvirkjunar.

Orkuflutningur

Landsnet annast flutning raforku og kerfisstjórnun samkvæmt ákvæðum III. kafla raforkulaga nr. 65/2003. Tekjusköpun orkuflutnings er samkvæmt mældri afhendingu orkunnar og gildandi gjaldskrá á hverjum tíma. Gjaldskrá er háð tekjumörkum sem félaginu er sett á grundvelli 12. gr. raforkulaganna og eru undir eftirliti Orkustofnunar. Tekjusköpun flutningstapa og kerfisþjónustu eru einnig samkvæmt mældri afhendingu og gildandi gjaldskrá. Gjaldskráin er grundvölluð á innkaupsverði, byggt á útboðum. Hún er utan tekjumarka en háð eftirliti Orkustofnunar. Réttur til tekjuskráningar og að gera reikning vegna flutnings á raforku verður til þegar raforka er flutt og afhent.

Annað

Undir aðra starfsþætti er færð starfsemi félaganna Orkufjarskipta hf. og Landsvirkjunar Power ehf. Hlutverk Orkufjarskipta hf. er að eiga og reka öryggisfjarskiptakerfi sem hluthöfum er nauðsynlegt vegna reksturs raforkukerfa þeirra á landsvísu og leigja aðgang að því sem tók eru á og lög heimila. Landsvirkjun Power ehf. sér um sölu á ráðgjöf, tæknilegri og rekstrarlegri, til þriðja aðila og störf að almennum rannsóknum, virkjunarrannsóknum og framkvæmdum fyrir Landsvirkjun og tengd félög. Tekjur eru færðar vegna annarra tekna þegar þjónustuskylda samkvæmt samningi hefur verið innt af hendi.

Skýringar, frh.:

47. Vaxtatekjur og vaxtagjöld

Vaxtatekjur og vaxtagjöld eru færð í rekstrarreikninginn eftir því sem þau falla til miðað við virka vexti. Meðal vaxtatekna og vaxtagjalda eru afföll, yfirverð, innleystir vaxtaskiptasamningar, áhrif tímaþáttar afvöxtunar niðurrifsskuldbindingar og annar mismunur sem er á upphaflegu bókfærðu verði fjármálagerninga og virðis þeirra á gjalddaga miðað við virka vexti.

Virkir vextir eru ávöxtunarkrafa sem notuð er við núvirðingu áætlaðs sjóðstreymis á líftíma fjármálagernings eða styttra tímabili, eftir því sem við á, þannig að það jafngildi bókfærðri fjárhæð fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar í efnahagsreikningi. Þegar virkir vextir eru reiknaðir áætlað fyrirtekið sjóðstreymi með tilliti til allra samningsþátta fjármálagerningsins.

48. Aðrar fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

Aðrar fjármunatekjur og fjármagnsgjöld fela í sér hagnað eða tap af veltufjáreignum og veltufjárskuldum og innleystar og óinnleystar gangvirðisbreytingar og breytingar á gjaldeyrismun.

49. Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð á gengi viðskiptadags. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi í lok árs. Gengismunur sem myndast við yfirfærslu í Bandaríkjadali er færður í rekstrarreikning. Aðrar eignir en peningalegar eignir og skuldir sem metnar eru á kostnaðarverði í erlendri mynt eru færðar yfir í Bandaríkjadali á gengi viðskiptadags. Efnislegar eignir og skuldir sem færðar eru í erlendri mynt á gangvirði eru færðar yfir í Bandaríkjadali á gengi þess dags er gangvirðið var ákveðið.

50. Virðisrýrnun

a) Fjáreignir

Virðisrýrnunarlíkan IFRS 9 byggir á væntu útlánatapi og á jafnt við um; (i) fjáreignir sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði, (ii) fjáreignir sem færðar eru á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu, (iii) kröfur vegna leigusamninga, (iv) samningseignir innan efnissviðs IFRS 15, og (v) ákveðnar skriflegar lánaskuldbindingar og samningsbundnar fjárhagslegar ábyrgðir.

Vænt útlánatap fjáreigna er metið eftir því á hvaða stigi virðisrýrnunarlíkansins viðkomandi fjáreign flokkast:

Stig 1: Vænt útlánatap er metið út frá líkum á því að vanefndir verði á næstu 12 mánuðum,

Stig 2: Vænt útlánatap er metið út frá líkum á því að til vanefnda komi einhvern tímann á líftíma fjáreignarinnar,

Stig 3: Hlutlægar vísbendingar eru til staðar um að fjáreign sé virðisrýrð.

50. Virðisrýrnun frh.:

Upphaflega eru fjáreignir skráðar á stig 1, að undanskildum viðskiptakröfum og þeim fjáreignum sem eru virðisrýrðar við upphaflega skráningu. Fjáreignir eru færðar á stig 2 verði veruleg aukning í útlánaáættu mótaðila frá upphaflegri skráningu, en samstæðan framkvæmir slíkt mat á hverjum uppgjörssdegi. Viðskiptakröfur samstæðunnar eru án verulegs fjármögnunarþáttar og því færðar á stig 2 við upphaflega skráningu í samræmi við einfaldað líkan sem staðallinn setur fram fyrir slíkar fjáreignir.

Á hverjum uppgjörssdegi er kannað hvort til staðar sé hlutlæg vísbending um virðisrýrnun fjáreigna (stig 3). Fjáreign telst hafa rýrnað í virði ef hlutlægar vísbendingar eru um að einn eða fleiri atburðir sem átt hafa sér stað benda til þess að vænt framtíðarsjóðstreymi af viðkomandi eign verði lægra en áður var talið.

Virðisrýrnun fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði er mismunurinn á bókfærðu verði eignar annars vegar og núvirtu framtíðarsjóðstreymi hins vegar, miðað við upphaflega virka vexti. Virðisrýrnun vegna fjáreigna til sölu er reiknuð með hliðsjón af gangvirði viðkomandi eigna á hverjum tíma.

Virðisrýrnun er bakfærð ef hægt er að tengja bakfærsluna með hlutlægum hætti atburðum sem átt hafa sér stað eftir að virðisrýrnun var færð. Þegar um er að ræða annaðhvort fjáreignir sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði eða skuldabréf sem færð eru sem fjáreignir til sölu, þá er bakfærsla virðisrýrnunar færð í rekstrarreikning. Þegar um er að ræða hlutabréf, sem færð eru sem fjáreignir til sölu, er bakfærsla virðisrýrnunar færð á yfirlit um heildarafkomu.

Samstæðan afskráir kröfur þegar vísbendingar eru til staðar um verulega fjárhagslega erfiðleika skuldara og raunhæfar líkur á endurheimtu eru ekki til staðar.

Breytingar á virðisrýrnunarframlagi fjáreigna í afskriftareikning eru færðar í rekstrarreikning á því tímabili sem matið fer fram.

b) Aðrar eignir

Bókfært verð annarra eigna fyrirtækisins, að undanskildum birgðum og skatteign, er yfirfarið á hverjum uppgjörssdegi til að meta hvort vísbendingar séu um virðisrýrnun. Ef eitthvað bendir til þess að svo sé er endurheimtanleg fjárhæð eignarinnar áætluð. Virðisrýrnunarprófanir eru gerðar að minnsta kosti árlega vegna óefnislegra eigna með ótilgreindan líftíma.

Virðisrýrnun er gjaldfærð þegar bókfært verð eignar eða fjárskapandi einingar er hærra en endurheimtanleg fjárhæð hennar. Fjárskapandi eining er minnsti aðgreinanlegi hópur eigna sem myndar sjóðstreymi sem er að mestu leyti óháð öðrum einingum eða hópum eininga. Virðisrýrnun er gjaldfærð í rekstrarreikningi, en síðan færð til hlutfallslegrar lækkunar á bókfærðu verði fastafjármuna sem tilheyra einingunni.

Endurheimtanleg fjárhæð eignar eða fjárskapandi einingar er hreint gangvirði þeirra eða nýtingarvirði, hvort sem hærra reynist. Nýtingarvirði er metið miðað við áætlað framtíðarsjóðstreymi, sem er núvirt með vöxtum fyrir skatta sem endurspeгла mat markaðarins á tímavirði peninga hverju sinni og þá áhættu sem fylgir einstökum eignum.

Virðisrýrnun annarra eigna er bakfærð ef breyting hefur átt sér stað á mati sem notað var við útreikning á endurheimtanlegri fjárhæð. Virðisrýrnun er einungis bakfærð að því marki sem nemur áður færðri virðisrýrnun, að teknu tilliti til afskrifta.

Skýringar, frh.:

51. Tekjuskattur

Tekjuskattur á afkomu ársins samanstendur af tekjuskatti til greiðslu og frestuðum tekjuskatti. Tekjuskattur er færður í rekstrarreikning nema þegar hann varðar liði sem eru færðir beint á eigið fé eða í yfirlit um heildarafkomu, en í þeim tilvikum er tekjuskattur færður á þá liði.

Tekjuskattur til greiðslu er tekjuskattur sem áætlað er að komi til greiðslu á næsta ári vegna skattskylds hagnaðar ársins, miðað við gildandi skatthlutfall á uppgjörssdegi, auk leiðréttinga á tekjuskatti til greiðslu vegna fyrri ára.

Skatteign (tekjuskattsskuldbinding) er færð í ársreikninginn. Útreikningur hennar byggist á mismun efnahagsliða samkvæmt skattuppgjöri annars vegar og ársreikningi samstæðunnar hins vegar. Mismunur sem þannig kemur fram stafar af því að álagning tekjuskatts er miðuð við aðrar forsendur en reikningsskil samstæðunnar og er þar í meginatriðum um að ræða tímabundinn mismun vegna þess að gjöld eru ekki færð á sama tíma í ársreikningi og skattuppgjöri. Útreikningur á frestuðum skatti byggir á því skatthlutfalli sem vænst er að verði í gildi þegar tímabundnir mismunir koma til með að snúast við, miðað við gildandi lög á uppgjörssdegi.

Skatteign er einungis færð að því marki sem líklegt er talið að hægt sé að nýta framtíðarhagnað á móti eigninni. Skatteign er metin á hverjum uppgjörssdegi og lækkuð að því marki sem talið er að hún komi ekki til með að nýtast.

52. Rekstrarfjármunir

Rekstrarfjármunir eru við upphaflega skráningu færðir á kostnaðarverði.

Kostnaður við að endurnýja einstaka hluta rekstrarfjármuna er færður til eignar ef líklegt er talið að ávinningur sem felst í eigninni muni renna til fyrirtækisins og hægt er að meta kostnaðinn á áreiðanlegan hátt. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar til hans er stofnað.

Flutningsvirki og fjarskiptakerfi samstæðunnar eru skráð á endurmetnu verði í efnahagsreikningnum sem er gangvirði þeirra að frádregnum afskriftum frá endurmatsdegi. Þessar eignir eru endurmetnar með reglubundnum hætti. Allar verðmatshækkningar vegna þessa endurmats eru færðar á endurmatsreikning meðal eigin fjár, að teknu tilliti til tekjuskattsáhrifa. Afskriftir af endurmetna verðinu eru færðar í rekstrarreikning. Við sölu eignar, þegar hætt er að nota hana eða við afskriftir, er sá hluti endurmatsreikningsins sem tilheyrir eigninni færður á óráðstafað eigið fé.

Aðrir rekstrarfjármunir eru færðir til eignar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisýrnun.

Stofnverð rekstrarfjármuna innifelur áætlaðan kostnað við niðurrif þeirra að lokinni notkun. Áætlaður niðurrifskostnaður háspennulína hefur verið metinn og núvirtur miðað við forsendur um áætlaðan nýtingartíma og hefur skuldbinding vegna þess verið færð meðal langtímaskulda. Í rekstrarreikning er færð breyting á skuldbindingunni vegna núvirðingar, auk afskrifta á niðurrifskostnaði.

Kostnaðarverð felur í sér allan þann kostnað sem fellur til við kaup eignar. Kostnaðarverð rekstrarfjármuna sem byggðir eru í eigin reikning er samanlagður kostnaður við byggingu, svo sem efniskostnaður og launakostnaður og jafnframt allur sá kostnaður sem fyrirtækið verður fyrir við að koma eigninni í starfhæft ástand.

Ef einstakir hlutar rekstrarfjármuna hafa mismunandi áætlaðan nýtingartíma er þeim skipt upp í samræmi við mismunandi líftíma þeirra.

Vaxtagjöld af lánsfé sem nýtt er til fjármögnunar á kostnaðarverði mannvirkja í byggingu eru eignfærð á byggingartíma.

Hagnaður eða tap af sölu rekstrarfjármuna er munurinn á söluverði og bókfærðu verði eignar og er fært í rekstrarreikning.

Skýringar, frh.:

52. Rekstrarfjármunir frh.:

Afskriftir

Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundruðshluti miðað við áætlaðan nýtingartíma einstakra hluta rekstrarfjármuna.

Afskriftaaðferðir, áætlaður nýtingartími og hrakvirði eru endurmetin á hverjum reikningsskiladegi.

Afskriftahlutföll og nýtingartími eru eftirfarandi:

	Afskriftir Nýtingartími	
Aflstöðvar:		
Mannvirki	1,67%	60 ár
Vél- og rafbúnaður	2,5-6,67%	15-40 ár
Stíflur og veitur	1,67-3,33%	30-60 ár
Gufuafstöðvar	1,67-6,67%	15-60 ár
Vindmyllur	5,00%	20 ár
Tengivirki	2,5-5%	20-40 ár
Háspennulínur	1,67-5%	20-60 ár
Ljósleiðarar	4-10%	10-25 ár
Annar fjarskiptabúnaður	6-20%	5-17 ár
Skrifstofuhúsnæði	2,00%	50 ár
Leigugeignir	2,00%	50 ár
Áhöld og búnaður	10-25%	4-10 ár
Bifreiðar og vinnuvélar	10-20%	5-10 ár

53. Óefnislegar eignir

Óefnislegar eignir eru færðar á kostnaðarverði að frádreginni uppsafnaðri virðisrýrnun og afskriftum.

Kostnaður við almennar rannsóknir er gjaldfærður á því tímabili sem hann fellur til. Undirbúningskostnaður vegna fyrirhugaðra framkvæmda er eignfærður meðal fastafjármuna svo sem efniskostnaður, launakostnaður og allur sá kostnaður sem fyrirtækið verður fyrir sem tengist eignfærðum undirbúningskostnaði. Undirbúningskostnaður er aðeins eignfærður ef líkur eru á hagrænum ábata í framtíðinni og fyrirtækið ætlar sér og hefur getu til að ljúka við, nýta eða selja hann. Líftími undirbúningskostnaðar er metinn ótakmarkaður þar til ákvörðun um nýtingu eða sölu hans er tekin, af þeirri ástæðu er kostnaðurinn ekki afskrifaður heldur er tekið tillit til mögulegrar virðisrýrnunar ef áform breytast.

Vatns- og jarðhitaréttindi eru færð til eignar í efnahagsreikningi á kostnaðarverði sem óefnislegar eignir með ótakmarkaðan nýtingartíma þar sem ekki er ljóst hvenær þessi réttindi hætta að skila efnahagslegum ávinningi.

Aðrar óefnislegar eignir eru metnar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun.

Kostnaður sem fellur til síðar er aðeins eignfærður ef hann eykur væntan framtíðarávinning þeirrar eignar sem hann tengist. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar hann fellur til.

Afskriftir eru reiknaðar línulega miðað við áætlaðan nýtingartíma óefnislegra eigna frá þeim degi sem þær eru nýtanlegar. Afskriftir og nýtingartími greinist þannig:

	Afskriftir	Nýtingartími
Hugbúnaður	25%	4 ár

Skýringar, frh.:

54. Leigusamningar

Við upphaflega skráningu metur samstæðan hvort samningur teljist vera leigusamningur eða innihaldi leigusamning. Samstæðan skráir nýtingarrétt til eignar og samsvarandi leiguskuldbindingu vegna allra leigusamninga, nema skammtímaleigu (til skemmri tíma en 12 mánaða) og fyrir leigueignir með lágt virði þar sem leigugreiðslur eru færðar línulega á meðal rekstrargjalda yfir leigutímann.

Leiguskuldbinding er upphaflega metin á núvirði framtíðarleigugreiðslna. Leigugreiðslur eru núvirtar með innbyggðum vöxtum í samningi, eða ef þeir eru ekki aðgengilegir, með vöxtum af viðbótarlánsfé. Leiguskuldbinding samanstendur af föstum greiðslum að frádregnum leiguhvötum, breytilegum greiðslum vegna vísitölu, væntu hrakvirði og kaupréttum á leigueignum ef líklegt er talið að þeir verði nýttir.

Leigugreiðslur skiptast í vaxtagjöld og greiðslur af höfuðstól sem koma til lækkunar á leiguskuldbindingu. Samstæðan endurmetur leiguskuldbindingu ef leigutímabil breytist, ef leigugreiðslur breytast vegna vísitölutengingar eða þegar breytingar eru gerðar á leigusamningi sem ekki leiða til þess að nýr leigusamningur er skráður.

Nýtingarréttur er afskrifaður á því sem styttra reynist af líftíma leigusamnings eða leigueignar. Ef leigusamningur leiðir til eigendaskipta eða ef bókfært verð nýtingarréttar felur í sér kauprétt á leigueign, þá er nýtingarréttur afskrifaður á líftíma leigueignar. Nýtingarréttur er afskrifaður frá upphafsdegi leigusamnings.

Breytilegar leigugreiðslur sem eru ekki vísitölutengdar eru ekki hluti af leiguskuldbindingu eða nýtingarrétti eignar, heldur gjaldfærðar á því tímabili sem þær falla til.

Samstæðan nýtir sér heimild IFRS 16 til þess að skilja ekki samningsbundnar greiðslur vegna þjónustupáttar (eða aðrar greiðslur sem ekki teljast til leigu) frá leigugreiðslum við mat á leiguskuldbindingu og nýtingarrétti.

55. Fjármálagerningar

a) Fjáreignir aðrar en afleiðusamningar

Fjáreignir aðrar en afleiðusamningar eru færðar til bókar á þeim degi sem félagið gerist aðili að samningsbundnum ákvæðum fjármálagerningsins.

Fjáreignir eru afskráðar ef samningsbundinn réttur félagsins að sjóðstreymi vegna fjáreignanna rennur út eða ef fyrirtækið framselur rétt til sjóðstreymis af eigninni til annars aðila án þess að halda eftir yferráðum eða því sem næst allri þeirri áhættu og ávinningi sem í eignarhaldinu felst. Sá hluti framseldra fjáreigna sem stofnað er til eða haldið er eftir af fyrirtækinu er færður sem sérstök eign eða skuld.

Fjáreignum og fjárskuldum er jafnað saman og hrein fjárhæð færð í efnahagsreikning þegar og aðeins þegar lagalegur réttur félagsins er til staðar um jöfnun og fyrirhugað er að gera upp með jöfnun fjáreigna og fjárskulda eða að innleysa eignina og gera upp skuldina á sama tíma.

Samstæðan flokkar fjáreignir aðrar en afleiðusamninga í eftirfarandi flokka: fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning, fjáreignir á afskrifuðu kostnaðarverði og fjáreignir á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu.

55. Fjármálagerningar frh.:

i) Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning

Fjáreignir eru flokkaðar á gangvirði gegnum rekstrarreikning ef þær eru veltufjáreign eða ef þær eru tilgreindar á gangvirði gegnum rekstrarreikning við upphaflega skráningu í bókhald. Við upphaflega skráningu er beinn viðskiptakostnaður færður í rekstrarreikning þegar hann fellur til. Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning eru færðar á gangvirði í efnahagsreikning og gangvirðisbreytingar þaðan í frá eru færðar í rekstrarreikning.

Fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning eru eignarhlutir í öðrum félögum og markaðsverðbréf.

ii) Fjáreignir á afskrifuðu kostnaðarverði

Fjáreign er metin á afskrifuðu kostnaðarverði ef hún uppfyllir bæði eftirfarandi skilyrði og er ekki tilgreind á gangvirði gegnum rekstur: (i) fjáreignin tilheyrir viðskiptalíkani með það að markmiði að innheimta samningsbundið sjóðstreymi; og (ii) samningsskilmálar fjáreignarinnar fela í sér sjóðstreymi á tilteknum tímapunktum og sjóðstreymið felur eingöngu í sér afborganir höfuðstóls og vaxta af eftirstöðvum höfuðstóls. Slíkar eignir eru upphaflega færðar á gangvirði að viðbættum öllum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru slíkar fjáreignir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti, að frádreginni virðisrýrnun.

Fjáreignir á afskrifuðu kostnaðarverði samanstanda af skuldabréfaeign, handbæru fé, viðskiptakröfum og öðrum skammtímakröfum. Til handbærs fjár telst sjóður og óbundnar bankainnstæður sem eru til ráðstöfunar innan þriggja mánaða.

iii) Fjáreignir á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu

Ef viðskiptalíkan fyrir fjáreign er hvort tveggja að innheimta samningsbundið sjóðstreymi af höfuðstól og vöxtum og selja ef aðstæður stýra því að slíkt henti samstæðunni þá er viðkomandi fjáreign skráð á gangvirði í gegnum aðra heildarkomu. Þá er heimilt að flokka fjárfestingu í eiginfjárgerningum á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu ef þeir eru ekki veltufjáreign eða óvisst gagngjald í samruna félaga samkvæmt IFRS 3. Eftir upphaflega skráningu í bókhald eru þær færðar á gangvirði og breytingar á þeim, aðrar en virðisrýrnun og gengismunur, eru færðar meðal annarra tekna og gjalda í yfirliti um heildarafkomu og sýndar sem sérstakur liður meðal eigin fjár.

b) Fjárskuldir aðrar en afleiðusamningar

Fjárskuldir aðrar en afleiðusamningar eru upphaflega færðar á gangvirði að viðbættum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru skuldirnar færðar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti.

Félagið afskráir fjárskuld þegar samningsbundnum skyldum vegna skuldagerningsins er lokið, þær felldar niður eða falla úr gildi.

Til fjárskulda annarra en afleiðusamninga teljast: lántökur, viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir.

Skýringar, frh.:

55. Fjármálagerningar frh.:

c) Afleiðusamningar

Fyrirtækið gerir afleiðusamninga til að verjast gjaldmiðla-, vaxta-, álverðsáhættu og áhættu tengdri raforkuverði á Nord Pool markaði. Afleiðusamningar eru upphaflega færðir á gangvirði. Beinn viðskiptakostnaður vegna þeirra er færður í rekstrarreikning eftir því sem hann fellur til. Eftir upphaflega skráningu eru afleiðusamningar færðir á gangvirði í efnahagsreikning og gangvirðisbreytingar færðar meðal fjármunatekna og fjármagnsgjalda í rekstrarreikningi. Áhættuvarnarreikningsskilum er ekki beitt vegna afleiðusamninga sem ætlað er að verja peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum.

i) Aðgreinanlegar innbyggðar afleiður

Innbyggðar afleiður þar sem grunnsamningur er ekki fjármálagerningur eru aðgreindar frá grunnsamningum og færðar sérstaklega þegar efnahagsleg einkenni og áhætta grunnsamnings og innbyggðar afleiðu eru ekki nátengd, annar gerningur með sömu ákvæði og innbyggða afleiðan væri skilgreindur sem afleiðusamningur og grunnsamningurinn að meðtaldri innbyggðu afleiðunni er ekki metinn á gangvirði gegnum rekstrarreikning.

Gangvirðisbreytingar aðgreindra innbyggðra afleiða eru færðar meðal fjármunatekna og fjármagnsgjalda í rekstrarreikningi.

56. Birgðir

Birgðir eru metnar á kostnaðarverði eða hreinu söluvirði, hvoru sem lægra reynist. Kostnaðarverð birgða er byggt á fyrst inn fyrst út reglunni (FIFO) og tekur til kostnaðar sem stofnað hefur verið til við kaup birgðanna og við að koma þeim á notkunarstað og í nothæft ástand.

57. Handbært fé

Sjóður, markaðsverðbréf til skamms tíma og óbundnar innstæður teljast til handbærs fjár.

58. Eigið fé

Eigið fé samstæðunnar skiptist í eigendaframlög, endurmatsreikning, þýðingarmun, bundna hlutdeild, annað eigið fé og hlutdeild minnihluta. Stofnfé móðurfélagsins er 587 milljónir USD.

59. Hlunnindi starfsmanna

a. Iðgjaldatengd lífeyrisherfi

Kostnaður vegna framlaga í iðgjaldatengd lífeyrisherfi er gjaldfærður í rekstrarreikningi meðal launa og launatengdra gjalda þegar hann fellur til.

b. Réttindatengd lífeyrisherfi

Skuldbinding fyrirtækisins vegna réttindatengdra lífeyrisherfa er reiknuð sérstaklega með því að áætla framtíðarvirði lífeyrisréttinda sem núverandi og fyrrverandi starfsmenn hafa áunnið sér á yfirstandandi og fyrri tímabilum. Réttindin eru afvöxtuð til að finna núvirði þeirra. Tryggingastærðfræðingur hefur reiknað skuldbindinguna á grundvelli aðferðar sem miðast við áunnin réttindi. Tryggingafræðileg breyting skuldbindingar er færð meðal rekstrarliða færðra á eigið fé í yfirliti um heildarafkomu. Aðrar breytingar eru færðar í rekstrarreikning.

60. Skuldbindingar

Skuldbinding er færð í efnahagsreikning þegar fyrirtækinu ber lagaleg skylda til eða þegar það hefur tekið á sig skuldbindingu vegna liðinna atburða, líkur eru taldar á að til greiðslu þeirra komi og hægt er að mæla hana með áreiðanlegum hætti. Skuldbinding er metin út frá væntu framtíðarfjárstreymi, sem er núvirt með vöxtum sem endurspeglar markaðsvexti og þá áhættu sem fylgir skuldbindingunni.

61. Starfspáttayfirlit

Starfspáttur er eining innan samstæðunnar sem með starfsemi sinni getur aflað tekna og stofnað til útgjalda, þar á meðal tekjur og gjöld vegna viðskipta við aðra starfsþætti fyrirtækisins. Við ákvörðun stjórnenda um úthlutun auðlinda til starfspátta og til að meta árangur er afkoma þeirra starfspátta yfirfarin reglulega.

Rekstrarafkoma starfspátta, eignir og skuldir þeirra samanstanda af liðum sem tengja má beint við hvern starfsþátt, auk þeirra liða sem hægt er að skipta skynsamlega á starfsþætti.

62. Áhrif COVID-19 faraldursins á rekstur og stöðu Landsvirkjunar

Eins og flest önnur fyrirtæki hefur Landsvirkjun þurft að takast á við ýmsar áskoranir í því erfiða efnahagsástandi sem fylgt hefur COVID-19 faraldrinum. Faraldurinn og sóttvarnaaðgerðir stjórnvalda víða um heim hafa þrengrt að efnahagslífinu og dregið úr almennri eftirspurn eftir vörum og þjónustu.

Viðskiptavinir Landsvirkjunar hafa ekki farið varhluta af þessum áhrifum. Eftirspurn á hrávöru- og orkumörkuðum dróst saman og féll t.d. eftirspurn málma í lægstu lögðir þegar fyrsta bylgja faraldursins reið yfir á fyrri hluta árs. Markaðir tóku hins vegar við sér á síðari hluta árs, m.a. vegna skjóts bata á mörkuðum í Kína og góðra fréttu af bóluefnum við veirunni, sem skilaði sér í hærra hrávöruverði, m.a. álverði. Til að styðja viðskiptavinum við þessar krefjandi aðstæður studdi Landsvirkjun við bakið á þeim með því að veita þeim tímabundin afsláttarkjör.

Þessar miklu sviptingar í markaðsumhverfi Landsvirkjunar settu þrýsting á rekstrartekjur fyrirtækisins, sem voru 56,1 milljón USD lægri á árinu 2020 en þær voru árið 2019. Hagnaður var 36,3 milljónum USD lægri en árið áður. Handbært fé frá rekstri var um 21% lægra en árið áður.

Til að styðja við atvinnulífið á Íslandi og milda áhrif veirufaraldursins á efnahagslífið var tilkynnt í vor að Landsvirkjun tæki þátt í öflugri viðspyrnu í atvinnu- og efnahagsmálum með því að ráðast í ýmis verkefni tengd nýframkvæmdum, endurbótum og viðhaldi á orkuvinnslusvæðum. Einnig var blásið til rannsókn- og þróunarverkefna á Suðurlandi og Norðurlandi, í samstarfi við hagaðila í nærsamfélaginu og verkefnum flýtt á sviði stafrænnar þróunar.

63. Atburðir eftir lok reikningsskiladags

Engir atburðir hafa orðið eftir dagsetningu efnahagsreiknings sem krefjast myndu lagfæringar á ársreikningi 2020.

64. Önnur mál

Ferðamála-, iðnaðar- og nýsköpunarráðherra hefur skipað starfshóp sem leiðir viðræður um kaup ríkisins á Landsneti hf. Landsnet annast flutning raforku og stjórnun raforkukerfa. Landsvirkjun á 64,7% hlutafjár í Landsneti.

Viðauki I: Stjórnarháttayfirlýsing

Löggjöf og stjórnarhættir

Um starfsemi Landsvirkjunar gilda lög nr. 42/1983 með síðari breytingum. Einnig starfar Landsvirkjun samkvæmt sameignarfélagssamningi frá apríl 2012 en þar er jafnframt vísað í að Landsvirkjun skuli hlíta almennum reglum um sameignarfélög þegar sameignarfélagasamningi sleppir.

Til frekari stuðnings við stjórnarhætti styðst fyrirtækið við leiðbeiningar Viðskiptaráðs, Nasdaq Iceland (nú Kauphöll Íslands) og Samtaka atvinnulífsins, útgáfu 5, um stjórnarhætti fyrirtækja. Þessar leiðbeiningar er að finna á vefsíðu Viðskiptaráðs. Í ljósi þess að fyrirtækið er sameignarfélag og starfar samkvæmt lögum nr. 42/1983 um Landsvirkjun eiga ákvæði leiðbeininganna sem snúa að hlutaskrá og tilnefningarnefnd ekki við um fyrirtækið.

Innra eftirlit og áhættustýring

Fyrirkomulag innra eftirlits hjá Landsvirkjun byggir á skipulagi sem styður við markmið um árangur og skilvirkni í starfsemi.

Hlutverk endurskoðunarnefndar Landsvirkjunar samkvæmt 2. gr. starfsreglna hennar er meðal annars eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits fyrirtækisins, innri endurskoðun og áhættustýringu. Samkvæmt starfsreglum nefndarinnar þá metur hún þörf fyrir ráðningu innri endurskoðanda og gerir eftir atvikum tillögu til stjórnar um verkefni innri endurskoðanda, umfang og fyrirkomulag. Sjá nánar um hlutverk endurskoðunarnefndar hér í kafla Stjórn og undirnefndir stjórnar.

Stjórn Landsvirkjunar samþykkir áhættustefnu áhættustýringar. Umfang áhættustefnu nær til móðurfélags, en nánar er fjallað um stjórnarhætti á samstæðugrunni í kaflanum Forstjóri, aðstoðarforstjóri og framkvæmdastjórn hér neðar. Samkvæmt áhættustefnu eru skilgreiningar á hlutverkum og ábyrgð settar fram í því skyni að tryggja að áhættu sé stjórnað með skilvirkum hætti.

- Áhættunefnd stjórnar, sem stjórn tilnefnir, staðreynir virkni áhættustýringar innan fyrirtækisins og styður stjórn við eftirlit með lykiláhættum og tilhögun fyrirtækisins til stýringar á henni.

- Áhættustjórn Landsvirkjunar endurmetur og samþykkir verklag áhættustýringar innan fyrirtækisins. Hún er samráðsvettvangur varðandi áhættustýringu og fylgir því eftir að starfað sé í samræmi við áhættustefnu. Í áhættustjórn sitja forstjóri, aðstoðarforstjóri og framkvæmdastjóri fjármálasviðs. Forstjóri er formaður áhættustjórnar.

- Framkvæmdastjórnar bera ábyrgð á að draga fram, skilgreina og meta áhættu innan síns sviðs, sem og að koma á viðeigandi stýringum til að lágmarka áhættu.

- Áhættustjóri samræmir starfsemi áhættustýringar og sér um raunhæfa framkvæmd hennar.

Regluvörður félagsins er Ingvar Christiansen, lögmaður á lögfræðisviði Landsvirkjunar og staðgengill hans er Þorgerður Marinósdóttir, endurskoðandi á fjármálasviði Landsvirkjunar.

Samfélagsleg ábyrgð og siðferðisviðmið

Landsvirkjun hefur verið með stefnu um samfélagsábyrgð frá árinu 2012 og er hún skráð sem stefnuskjal í gæðakerfi fyrirtækisins. Reglubundin rýni á sér stað samkvæmt vinnulýsingu og er stjórn upplýst um árangur. Samfélagsleg ábyrgð Landsvirkjunar er að skapa arð, fara vel með auðlindir og umhverfi og stuðla að því að þekking og jákvæð áhrif af starfsemi fyrirtækisins skili sér til samfélagsins. Stefnan er samþykkt af stjórn Landsvirkjunar.

Siðferðisviðmið hafa verið skilgreind og sett fram í skjölum gæðakerfis Landsvirkjunar þar sem þau eru hluti af viðeigandi ferlum. Einnig er þau að finna í fræðslufni fyrir starfsfólk. Skjölin eru Siðareglur Landsvirkjunar, Siðareglur birgja Landsvirkjunar og Viðbragðsáætlun um ámælisverða háttsemi. Þessi viðmið eru leiðbeinandi fyrir starfsfólk og birgja við ákvarðanatöku. Siðareglur Landsvirkjunar og Siðareglur birgja er að finna á ytri vef fyrirtækisins. Forstjóri Landsvirkjunar samþykkir þessar reglur. Starfsfólk hefur fengið fræðslu um nýgerða viðbragðsáætlun vegna ámælisverðrar háttsemi og siðareglur fyrirtækisins. Tilgangur áætlunarinnar er að lögbrot og annað hugsanlegt misferli verði upplýst við fyrsta tækifæri auk þess að hafa forvarnaráhrif. Meðal þess efnis sem tekið er á í áætluninni eru varnir gegn spillingu og mútum en með því að auðvelða starfsfólki að segja frá óeðlilegri háttsemi láti mögulegir brotaaðilar frekar af því að fremja brot.

Viðauki I: Stjórnarháttayfirlýsing, frh.:

Í almennri eigandastefnu ríkisins segir að kappkostað sé að velja stjórnarmenn með fjölbreytta menntun og viðtæka og haldgóða þekkingu og reynslu af rekstri og starfssviði viðkomandi félags. Við val á stjórnarmönnum skuli hugað að jafnréttissjónarmiðum og þess gætt að störf stjórnarmanna og stjórnenda valdi ekki hagsmunaárekstrum við önnur störf. Í mannauðs- og jafnréttisstefnu Landsvirkjunar segir enn fremur að tekið sé mið af hæfni, menntun og reynslu umsækjenda og horft er til ríkjandi kynjahlutfalls með það að markmiði að jafna hlut kynjanna og styrkja mannauð fyrirtækisins. Nánari umfjöllum um stefnu, verkefni og árangur sem miða að ofangreindu má sjá í viðauka II um ófjárhagslega upplýsingagjöf ásamt efni á vef Landsvirkjunar.

Eignarhald, hlutverk, stefna, framtíðarsýn og gildi

Landsvirkjun er orkufyrirtæki í eigu íslenska ríkisins. Tilgangur Landsvirkjunar samkvæmt lögum um Landsvirkjun nr. 42/1983 er að stunda starfsemi á orkusviði ásamt annarri viðskipta- og fjármálastarfsemi samkvæmt ákvörðun stjórnar hverju sinni. Landsvirkjun er eigandi raforkuvera, annarra mannvirkja, vatnsréttinda og búnaðar sem fyrirtækið hefur eignast með sérlögum eða samningum.

Hlutverk Landsvirkjunar er að hámarka verðmæti þeirra endurnýjanlegu orkulinda sem fyrirtækinu er trúað fyrir, með sjálfbærni og hagkvæmni að leiðarljósi.

Gildi Landsvirkjunar eru framsækni, ráðdeild og traust.

Stefna fyrirtækisins er samþykkt í stjórn.

Til að rækja hlutverk sitt af metnaði hefur fyrirtækið skilgreint eftirfarandi markmið:

- Skilvirk raforkuvinnsla og framþróun
- Forysta í sjálfbærri þróun
- Framúrskarandi þjónusta við viðskiptavinum
- Framsækinn og eftirsóttur vinnustaður
- Fyrirmynd í opnum samskiptum og samvinnu

Framtíðarsýn Landsvirkjunar er sjálfbær heimur, knúinn endurnýjanlegri orku. Fyrirtækið starfar í alþjóðlegu umhverfi og vill vera meðal þeirra bestu sem vinna og selja orku.

Stjórn og undirnefndir stjórnar

Stjórn

Stjórn Landsvirkjunar er samkvæmt lögum um Landsvirkjun skipuð af fjármálaráðherra til eins árs í senn og ber hún ásamt forstjóra ábyrgð á fjármálum og rekstri Landsvirkjunar. Starfsreglur stjórnar er að finna á ytri vef Landsvirkjunar. Stjórnarmenn Landsvirkjunar hafa engin hagsmunatengsl né önnur tengsl við Landsvirkjun og eru óháðir Landsvirkjun, daglegum stjórnendum fyrirtækisins og eiganda þess, samkvæmt skilgreiningu í leiðbeiningum Viðskiptaráðs frá 2015 um góða stjórnarhætti.

Viðauki I: Stjórnarháttayfirlýsing, frh.:

Í stjórn Landsvirkjunar sitja eftirfarandi aðilar:

Jónas Þór Guðmundsson, stjórnarformaður, fæddur 11. maí 1968, til heimilis í Hafnarfirði. Jónas var fyrst kjörinn formaður stjórnar á aðalfundi fyrirtækisins 2. apríl 2014. Jónas er hæstaréttarlögmaður, cand. jur. frá lagadeild HÍ og hefur verið sjálfstætt starfandi lögmaður frá 1999 og rekur lögmannsstofu í Hafnarfirði. Hann er formaður matsnefndar samkvæmt lögum um lax- og silungsveiði og situr í stjórn Viðskiptaráðs Íslands. Jónas er einnig fyrrverandi formaður stjórnar Lögmannafélags Íslands, yfirkjörstjórnar í Suðvesturkjördæmi og kjararáðs. Áður en Jónas hóf lögmannsstörf starfaði hann á lagaskrifstofu dóms- og kirkjumálaráðuneytisins og þar áður sem kennslustjóri við lagadeild HÍ. Hann var einnig um árabil stundakennari við lagadeild HÍ og síðar aðjúnkt við lagadeild HR samhliða aðalstarfi. Jónas er óháður Landsvirkjun, daglegum stjórnendum fyrirtækisins og eiganda þess.

Álfheiður Ingadóttir, varaformaður stjórnar, fædd 1. maí 1951, til heimilis í Reykjavík. Álfheiður var kjörin í stjórn Landsvirkjunar í apríl 2014, var áður skipuð í stjórn Landsvirkjunar af borgarstjórn Reykjavíkur 2003-2006. Álfheiður er líffræðingur, með BS próf í líffræði frá HÍ og er nú varaþingmaður Vinstrihreyfingar – græns framboðs og ritstjóri hjá Náttúruminjasafni Íslands frá 2014. Hún var alþingismaður Reykvíkinga fyrir Vinstri hreyfinguna - grænt framboð 2007-2013. Álfheiður var heilbrigðisráðherra 1. okt. 2009 til 2. sept. 2010 og formaður þingflokks Vinstri grænna 2012-2013. Áður var hún útgáfustjóri Náttúrufræðistofnunar Íslands 1997-2007 og ritstjóri Náttúrufræðingsins, tímarits Hins íslenska náttúrufræðifélags, 1997-2006. Starfaði sem upplýsingafulltrúi Samtaka um kvænnaathvarf 1994-1995 og sem blaðamaður við Þjóðviljann 1977-1987. Álfheiður er óháð Landsvirkjun, daglegum stjórnendum fyrirtækisins og eiganda þess.

Jón Björn Hákonarson, Jón Björn Hákonarson, fæddur 27. janúar 1973, til heimilis á Norðfirði, Fjarðabyggð. Jón Björn var kjörinn í stjórn Landsvirkjunar í apríl 2018 og sat einnig í stjórn þar á árunum 2014-2017. Jón Björn var forseti bæjarstjórnar Fjarðabyggðar frá árinu 2010-20 og varaformaður bæjarráðs frá sama tíma. Er nú bæjarstjóri Fjarðabyggðar og bæjarfulltrúi. Þá situr hann einnig í stjórn Sambands Íslenskra Sveitarfélaga, Sparisjóðs Austurlands, Skólanefnd Verkmenntaskóla Austurlands og nefndum og ráðum fyrir Fjarðabyggð, opinbera aðila og innan samstarfs sveitarfélaga. Þá er Jón Björn ritari Framsóknarflokksins. Jón Björn er óháður Landsvirkjun, daglegum stjórnendum fyrirtækisins og eiganda þess.

Guðfinna Jóhanna Guðmundsdóttir, fædd 14. apríl 1969, til heimilis á Seltjarnarnesi. Guðfinna var kjörin í stjórn Landsvirkjunar í apríl 2018. Guðfinna er lögmaður og stofnaði hún Fasteignamál Lögmannsstofu árið 2002. Áður starfaði hún sem lögfræðingur í félagsmálaráðuneytinu, hjá Íbúðalánasjóði, Húsnæðisstofnun ríkisins og sem fulltrúi sýslumannsins í Vestmannaeyjum. Á árunum 2014-2018 var hún borgarfulltrúi fyrir Framsókn og flugvallarvini. Guðfinna er formaður prófnefndar eignaskiptayfirlýsinga og formaður prófnefndar leigumiðlara. Guðfinna er óháð Landsvirkjun, daglegum stjórnendum fyrirtækisins og eiganda þess.

Gunnar Tryggvason, fæddur 15. ágúst 1969, til heimilis í Reykjavík. Gunnar var kjörinn í stjórn Landsvirkjunar í apríl 2018. Gunnar er verkfræðingur, B.Sc. rafmagnsverkfræði og M.Sc. í raforkuverkfræði og starfar sem aðstoðarhafnastjóri Faxaflóahafna. Áður starfaði hann sem Senior Manager hjá KPMG á árunum 2009-2018. Þar áður starfaði Gunnar í fyrirtækjaráðgjöf Landsbankans og sem fjármálastjóri Enex hf. Gunnar er óháður Landsvirkjun, daglegum stjórnendum fyrirtækisins og eiganda þess.

Í störfum sínum leggur stjórn Landsvirkjunar mat á stefnu, rekstur og fjárhagsstöðu fyrirtækisins sem og störf sín og forstjóra. Árlega yfirfer stjórn framsetningu, efni og form þeirra skriflegu upplýsinga sem stjórnin fær frá forstjóra um rekstur fyrirtækisins og fjárhagsstöðu. Einnig fundar stjórn einu sinni á ári, án forstjóra og starfsmanna fyrirtækisins, til þess að ræða stefnumál fyrirtækisins og vinnubrögð stjórnar o.fl.

Viðauki I: Stjórnarháttayfirlýsing, frh.:

Endurskoðunarnefnd

Um endurskoðunarnefnd Landsvirkjunar gildir IX. kafli laga nr. 3/2006 um ársreikninga, samanber lög nr. 80/2008. Starfsreglur nefndarinnar eru settar af stjórn félagsins til frekari fyllingar lögnum. Hlutverk endurskoðunarnefndar Landsvirkjunar samkvæmt 2. gr. starfsreglna hennar er:

- a) Eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila.
- b) Eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits fyrirtækisins, innri endurskoðun og áhættustýringu.
- c) Eftirlit með endurskoðun ársreiknings og samstæðureiknings fyrirtækisins.
- d) Mat á því hvort staða endurskoðanda eða endurskoðunarfyrirtækis Landsvirkjunar sé í samræmi við lög og eftirlit með öðrum störfum endurskoðanda eða endurskoðunarfyrirtækis.

Samkvæmt 3. mgr. 8. gr. laga nr. 42/1983 um Landsvirkjun kýs aðalfundur löggiltan endurskoðanda eða endurskoðunarfélag til að endurskoða reikninga fyrirtækisins samkvæmt tillögu Ríkisendurskoðunar. Samkvæmt lögum um ríkisendurskoðanda skal val á endurskoðanda eða endurskoðunarfélagi ákveðið í samráði við endurskoðunarnefndir þegar við á. Endurskoðunarnefnd Landsvirkjunar er ráðgefandi fyrir stjórn félagsins og starfar í umboði hennar. Nefndin fer ekki með framkvæmdavald. Þrjú einstaklingar eru í endurskoðunarnefnd félagsins, tveir stjórnarmenn, Jónas Þór Guðmundsson og Gunnar Tryggvason og Heimir Haraldsson, löggiltur endurskoðandi, sem er formaður nefndarinnar. Endurskoðunarnefnd getur sótt sér ráðgjöf á hverjum tíma sem nefndin telur nauðsynlega til að sinna eftirlitsskyldum sínum. Nefndin kemur saman að minnsta kosti fjórum sinnum á starfstíma nefndarinnar.

Áhættunefnd

Hlutverk áhættunefndar Landsvirkjunar samkvæmt 2. gr. starfsreglna hennar er:

- a) Að hafa eftirlit með áhættustýringu Landsvirkjunar, meðal annars áhættustefnu og áhættuvilja.
- b) Leggja til breytingar á skipulagi áhættustýringar til stjórnar gerist þess þörf.
- c) Hafa eftirlit með framkvæmd áhættustýringar og leggja mat á virkni hennar.
- d) Yfirfara helstu áhættur Landsvirkjunar og rýna áhættumynd fyrirtækisins.
- e) Rýna fyrirkomulag neyðarstjórnunar, viðbragðsáætlana og áætlana um samfelldan rekstur.
- f) Fylgjast með að félagið starfi að lögum og uppfylli lögboðna upplýsingaskyldu.
- g) Fylgjast með og upplýsa stjórn um stöðu skaða- og ábyrgðartrygginga.
- h) Annast þau mál sem stjórn Landsvirkjunar felur nefndinni hverju sinni.

Í áhættunefnd sitja þrjú stjórnarmenn, Jónas Þór Guðmundsson, sem formaður, Álfheiður Ingadóttir og Guðfinna Jóhanna Guðmundsdóttir og eru þeir skipaðir af stjórn. Nefndin kemur saman eins oft og ástæða er til og gerir stjórn árlega grein fyrir störfum sínum.

Starfskjaranefnd

Hlutverk starfskjaranefndar Landsvirkjunar samkvæmt 2. gr. starfsreglna hennar er að:

- a) Gera tillögu til stjórnar Landsvirkjunar að starfskjarastefnu fyrirtækisins og endurskoðun hennar.
- b) Hafa eftirlit með framkvæmd starfskjarastefnu.
- c) Gera tillögu til stjórnar Landsvirkjunar um laun og önnur starfskjör forstjóra.
- d) Fylgjast með þróun kjara- og mannauðsmála hjá Landsvirkjun, þar á meðal jafnlaunamálum.
- e) Fylgja eftir framkvæmd samninga við forstjóra og aðra starfsmenn, heyrir þeir undir stjórn, um laun og önnur starfskjör.
- f) Gera tillögu um þóknun til stjórnarmanna í Landsvirkjun og nefndarmanna í undirnefndum stjórnar fyrir líðandi kjörtímabil sem lögð skal fyrir aðalfund.
- g) Annast þau mál sem stjórn Landsvirkjunar felur nefndinni hverju sinni.

Viðauki I: Stjórnarháttayfirlýsing, frh.:

Í starfskjaranefnd sitja þrjú stjórnarmenn, Jónas Þór Guðmundsson, sem formaður, Álfheiður Ingadóttir og Jón Björn Hákonarson og eru þeir skipaðir af stjórn. Nefndin kemur saman eins oft og ástæða er til og gerir stjórn árlega grein fyrir störfum sínum.

Á árinu 2020 voru alls haldnir 18 stjórnarfundir, 11 fundir í endurskoðunarnefnd, 3 fundir í starfskjaranefnd og 4 fundir í áhættunefnd og var full mæting á alla fundi.

Forstjóri, aðstoðarforstjóri og framkvæmdastjórn

Forstjóri er Hörður Arnarson. Starfsreglur forstjóra eru samþykktar af stjórn. Forstjóri annast daglegan rekstur fyrirtækisins og skal í þeim efnum fara eftir þeirri stefnu og fyrirmælum sem stjórnin hefur gefið. Daglegur rekstur tekur ekki til ráðstafana sem eru óvenjulegar eða mikils háttar. Slíkar ráðstafanir getur forstjóri aðeins gert samkvæmt sérstakri heimild frá stjórn, nema ekki sé unnt að bíða ákvarðana stjórnar án verulegs óhagræðis fyrir starfsemi fyrirtækisins. Í slíkum tilvikum skal stjórn tafarlaust tilkynnt um ráðstöfunina. Forstjóri skal sjá um að bókhald fyrirtækisins sé fært í samræmi við lög og venjur og meðferð eigna þess sé með tryggilegum hætti. Forstjóri hefur að auki umsjón og eftirlit með dóttur- og hlutdeildarfélögum Landsvirkjunar. Fyrirtækið er í því ferli að setja eigandastefnur vegna eignarhalds á einstökum fyrirtækjum innan samstæðu þar sem stjórnarhættir á samstæðugrunni verða nánar útfærðir.

Aðstoðarforstjóri er Kristín Linda Árnadóttir. Aðstoðarforstjóri er staðgengill forstjóra í fjarveru hans og stýrir skrifstofu forstjóra, sem annast sameiginleg málefni fyrirtækisins svo og að tryggja vandaða stjórnarhætti. Á skrifstofu forstjóra eru staðsett stoðsvið sem annast úrvinnslu sameiginlegra mála Landsvirkjunar.

Framkvæmdastjórn er skipuð forstjóra, aðstoðarforstjóra, framkvæmdastjórum sviða og öðrum eftir ákvörðun forstjóra. Framkvæmdastjórar í árslok voru sex.

Framkvæmdastjóri þróunarsviðs er Óli Grétar Blöndal Sveinsson. Hlutverk sviðsins er undirbúningur virkjunarkosta, ýmsar rannsóknir og eftirlit vegna virkjana í rekstri. Sviðið skal tryggja hagkvæma útfærslu á virkjunarkostum, auka sveigjanleika í orkuvinnslu, sjá um nýsköpun í orkuvinnslu og hafa langtímayfirsýn yfir orkuforða.

Framkvæmdastjóri framkvæmdasviðs er Gunnar Guðni Tómasson. Hlutverk sviðsins er að stýra virkjunarframkvæmdum Landsvirkjunar frá undirbúningi að fullbúinni virkjun. Sviðið vaktar kostnað, gæði og framvindu verks og tryggir að framkvæmdum sé skilað tilbúnum til rekstrar í samræmi við forsendur, áætlanir og þarfir fyrirtækisins.

Framkvæmdastjóri orkusviðs er Einar Mathiesen. Hlutverk sviðsins er að uppfylla gerða orkusölusamninga við viðskiptavinum með öryggi og hagkvæmni að leiðarljósi, sem og að tryggja hámarksnýtingu úr vinnslukerfi Landsvirkjunar.

Framkvæmdastjóri fjármálasviðs er Rafnar Lárusson. Hlutverk sviðsins er að skapa grundvöll fyrir hagkvæmni í rekstri og stuðla að hámarksárangri hjá öllum einingum samstæðunnar.

Viðauki I: Stjórnarháttayfirlýsing, frh.:

Framkvæmdastjóri orkusöluviðs er Tinna Traustadóttir. Hlutverk sviðsins er að hámarka tekjur Landsvirkjunar til lengri tíma í samstarfi við Viðskiptaþróunar- og nýsköpunarsvið. Sviðið ber ábyrgð á viðskiptum við núverandi viðskiptavini, verðlagningu og greiningu á stöðu viðskiptaumhverfis til þess að tryggja sem best samkeppnishæfni Landsvirkjunar á alþjóðamörkuðum. Sviðið ber ábyrgð á móttöku raforkupantana og orkuuppgjörum.

Framkvæmdastjóri viðskiptaþróunar- og nýsköpunarsviðs er Ríkarður S. Ríkarðsson. Hlutverk sviðsins er að þróa ný viðskiptatækifæri og stýra þátttöku Landsvirkjunar í orkutengdri nýsköpun. Sviðið hefur frumkvæði að og leiðir víðtækt samráð hagsmunaaðila og tilheyrandi markaðssetningu til að hámarka líkur á að árangur náist í þessum viðfangsefnum.

Stefnumótun og skipulag innleiðingar endurskoðaðrar stefnu er yfirstandandi. Í þeirri vinnu hefur verið tekin ákvörðun um skipulagsbreytingar, sem samþykktar hafa verið af stjórn og eru þær nú í frekari mótun. Með skipulagsbreytingunum mun fyrirtækið vera betur í stakk búið að styðja betur við endurskoðaða stefnu og að takast á við áskoranir og tækifæri framtíðarinnar.

Hlítني við lög og reglur

Félagið hefur ekki gerst brotlegt við lög eða reglur samkvæmt dómi eða stjórnvaldsúrskurði á árinu 2020.

Fyrirkomulag samskipta við eigendur

Samskipti við eigendur fara að meginstefnu fram á aðalfundi fyrirtækisins og boðuðum aukafundum, sjá nánar um samskipti við eigendur í starfsreglum stjórnar.

Viðauki II: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Viðskiptalíkan

Landsvirkjun er orkufyrirtæki í eigu íslenska ríkisins og vinnur rafmagn úr endurnýjanlegum orkugjöfum, vatnsafla, jarðvarma og vindi. Fyrirtækið vinnur yfir 70% allrar raforku í landinu og er langstærsti vinnsluaðili raforku á Íslandi. Landsvirkjun starfar á alþjóðlegum samkeppnismarkaði, þar sem fjölbreyttum iðnaðarfyrirtækjum bjóðast samkeppnishæfir samningar, með öruggri afhendingu rafmagns til langs tíma. Hlutdeild fyrirtækisins á þeim heimsmarkaði er hverfandi. Þá starfar Landsvirkjun á innlendum heildsölumarkaði, þar sem viðskiptavinir eru sölufyrirtæki rafmagns, sem selja rafmagnið áfram til heimila og almenns atvinnulífs.

Markaðsumhverfi Landsvirkjunar er að taka miklum breytingum og hefur það í för með sér bæði krefjandi áskoranir sem og tækifæri fyrir fyrirtækið og þar með íslenskt samfélag. Helstu drifkraftar breytinganna eru aukin alþjóðleg áhersla á loftslagsmál og því samhliða eykst eftirspurn eftir endurnýjanlegri orku og nýsköpun í vinnslu, dreifingu og nýtingu. Á það við um samgöngur og matvælaframleiðslu; krefjandi rekstrarumhverfi lykilviðskipavina Landsvirkjunar í ál- og kísilmálmíðnaði; nýjar orkufrekar iðngreinar í örum vexti, svo sem eldsneytisframleiðsla, gagnaver og rafhlöðuframléiðsla. Þá hefur samkeppnisforskot vatnsafls og jarðvarma minnkað í samanburði við vind- og sólarorku.

Stefna Landsvirkjunar var uppfærð á árinu 2020 til þess að taka betur mið af þessu nýja markaðsumhverfi og þróun fyrirtækisins. Aukin áhersla verður lögð á nýsköpun, meðal annars með nýju Viðskiptaþróunar- og nýsköpunarsviði sem áður var hluti af Markaðs- og viðskiptaþróunarsviði. Sjálfbærni og samfélagsleg ábyrgð er sífellt að verða mikilvægari hluti af starfsemi fyrirtækisins á öllum sviðum og ekki hvað síst við þróun nýrra viðskiptatækifæra.

Sjálfbærni og samfélagsleg ábyrgð – stefna og áherslur 2020

Umfjöllun um stefnu félagsins um samfélagslega ábyrgð og siðferðisviðmið, sem og hvernig spornað er við spillingar- og mútumálum, er að finna í Viðauka I: Stjórnarháttayfirlýsing.

Þetta er í annað sinn sem að Landsvirkjun gefur út sjálfbærnisýrslu í samræmi við alþjóðastaðalinn Global Reporting Initiative (GRI) Standards: Core. Skýrslan er gefin út samhliða ársreikningi og loftslagsbókhalda fyrirtækisins og er hluti af ársskýrslu þess. Útgáfa slíkrar skýrslu er hluti af heildstæðri nálgun á vinnu að aukinni sjálfbærni í starfsemi fyrirtækisins. Með því að fylgja leiðbeiningum staðalsins um upplýsingagjöf í efnahags, umhverfis- og samfélagsmálum, er verið að styðja og bæta við núverandi áherslur fyrirtækisins í þessum málaflokkum.

Sem hluti af innleiðingu GRI á árinu 2020 varð áframhald á samtali við hagaðila fyrirtækisins. Fulltrúar hópa hagaðila svöruðu í viðtölum sömu viðhorfskönnun og aðrir hagaðilar höfðu áður svarað og komu einnig með endurgjöf til fyrirtækisins um hvernig stuðla mætti að aukinni sjálfbærni í starfseminni. Í vinnu við greiningu á mikilvægi efnisflokka hefur verið leitast við að ná til sem breiðasta hóps hagaðila og liggur nú fyrir ákvörðun um málefnið sem lögð verður áhersla á við stefnumótun og upplýsingagjöf þegar kemur að sjálfbærni.

Landsvirkjun styður áfram UN Global Compact sáttmála Sameinuðu þjóðanna og gerir grein fyrir vinnu að viðmiðum á sviði umhverfismála, vinnuréttar, mannréttinda og varna gegn spillingu í sjálfbærnisýrslu fyrir árið 2020. Þá styður Landsvirkjun við Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun og hefur sérstaklega lagt áherslu á þrjú þeirra en það eru markmið 13 um aðgerðir í loftslagsmálum, markmið 7 um sjálfbæra orku og markmið 5 um jafnrétti.

Viðauki II: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf, frh.:

Starfsemi Landsvirkjunar getur haft viðtæk áhrif í samfélaginu, ekki síst í nærsamfélagi við aflstöðvar fyrirtækisins. Eitt af stefnumiðum fyrirtækisins er að skapa stuðning og samstöðu með opnum samskiptum við hagsmunaaðila. Í öllum rekstrareiningum og í öllum framkvæmdaverkefnum er gerð hagsmunaaðilagreining og samskiptaáætlun með það að markmiði að eiga sem best samskipti um starfsemina. Á árinu 2020 var í ljósi aðstæðna fallið frá því að halda ársfund Landsvirkjunar, ársfundi sjálfbærni-verkefna á Austurlandi og Norðausturlandi sem og aðra opna fundi sem ráðgert hafði verið. Á síðara hluta ársins var brugðið á það ráð að streyma fundum með miðlun upplýsinga sem áhugi væri á að heyra um.

Á ári hverju styður Landsvirkjun margvísleg verkefni sem skila samfélagslegum ávinningi svo sem í gegnum samfélagssjóð Landsvirkjunar, Orkurannsóknarsjóð, sumarvinnu ungs fólks í umhverfisverkefnum og ýmis önnur verkefni.

Umhverfisstefna Landsvirkjunar var uppfærð á árinu 2020 og er fyrirtækið leiðandi á sviði umhverfismála. Lögð er áherslu á að þekkja umhverfisáhrif starfseminnar og leitast er við að draga úr þeim. Betri nýting auðlinda, kolefnishlutlaus starfsemi, starfsemi í sátt við náttúru og ásýnd og starfsemi án umhverfisatvika eru stefnumiðin sem unnið er eftir.

Í mannauðs- og jafnréttisstefnu Landsvirkjunar koma fram sex stefnumið en Landsvirkjun vill vera í fararbroddi sem vinnustaður þar sem mannauður fyrirtækisins er lykillinn að árangri þess og velgengni. Með því að standa vörð um vellíðan, þekkingu og jafnrétti meðal starfsfólks verður fyrirtækið eftirsóttur vinnustaður. Áhersla hefur verið lögð á umbætur á jafnrétti kynjanna í starfsemi fyrirtækisins og áfram var sérstaklega unnið með fyrirtækjameninguna sem grundvöll fyrir breytingar í átt að auknu jafnrétti.

Reglur um keðjuábyrgð voru samþykktar af stjórn Landsvirkjunar árið 2016 en reglunum er ætlað að tryggja margvísleg réttindi vinnuafls Landsvirkjunar hvort sem um ræðir starfsmenn verktaka, undirverktaka eða starfsmannaleiga. Meðal réttinda sem fjallað er um í reglunum eru laun, starfskjör og sjúkra- og slysatryggingar. Ekki hefur verið talin þörf á því að gefa út sérstaka mannréttindastefnu til viðbótar við þær reglur sem þegar eru til staðar og er ætlað að tryggja mannréttindi allra aðila sem koma að starfsemi Landsvirkjunar.

Vinnulýsing um gerð áreiðanleikakannana, ásamt verklagsreglu um samninga við raforkukaupendur, er að finna í stjórnunarkerfi Landsvirkjunar. Vinna við áreiðanleikakönnun er leidd af áreiðanleikakönnunarteymi en framkvæmdastjóri viðskiptaþróunar- og nýsköpunarsviðs skipar í teymið þvert á svið fyrirtækisins. Áhersla er lögð á að draga fram áhættuþætti sem kalla á að tekið sé á í samningaviðræðum eða í samningunum komi til þess. Niðurstöður áreiðanleikakönnunar taka m.a. tillit til: fjárhagslegra lykilstærða, mótaðilaáhættu, orðspors mótaðila og orðsporsáhættu sem og umhverfis- og leyfismála.

Áhættustýring

Landsvirkjun fylgir formlegu ferli áhættustýringar til að draga fram og stýra fjárhagslegri og ófjárhagslegri áhættu fyrirtækisins. Með ferlinu er leitast við að kortleggja helstu áhættuþætti fyrirtækisins og gera viðeigandi ráðstafanir til að draga úr líkum á óæskilegum atburðum og mögulegum áhrifum þeirra á ímynd, fjárhag, heilsu og öryggi og umhverfi. Haldið er utan um áhættustýringu Landsvirkjunar í sérstöku upplýsingakerfi þar sem unnið er með skilgreinda áhættuþætti og mótvægisáðgerðir. Greining áhættuþátta skiptist í eftirfarandi yfirflokk: stefnumótun, fjárhag, rekstur, hlítning og ímynd og verkefni. Fjallað er um fjárhagsáhættu Landsvirkjunar í skýringum við ársreikning þennan.

Viðauki II: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf, frh.:

Lykilmælikvarðar

Til að ákvarða mikilvægi málefna á sviði sjálfbærni var gerð mikilvægisgreining (e. materiality assessment). Slík greining felur í sér samráð við helstu hagaðila fyrirtækisins, sem og greiningarvinnu innan fyrirtækisins, til þess að meta hvernig við getum komið til móts við væntingar hagaðila um upplýsingagjöf og stefnumótun tengdri sjálfbærni. Niðurstöður greiningarinnar staðfesta að þeir efnisflokkar sem eru mikilvægastir hagaðilum eru allt málaflokkar sem að unnið hefur verið markvisst að innan fyrirtækisins síðustu áratugi en þeir eru: Loftslagsaðgerðir, Orkuvinnsla í sátt við náttúru landsins, Bætt nýting auðlinda og minni sóun, Öryggi og vellíðan starfsfólks og fagleg þjálfun, Jafnréttismál, Samvinna með nærsamfélögum, Ábyrgir starfshættir og siðferðisviðmið, Sköpun efnahagslegra verðmæta og arðs og Orkutengd nýsköpun.

Á árinu 2019 tók Landsvirkjun nýtt sambankalán og eru vaxtakjör lánsins tengd árangri Landsvirkjunar við að uppfylla skilgreind markmið tengd sjálfbærni. Markmiðin voru skilgreind fyrir hvert ár og er árangurinn metinn árlega. Fjallað er um helstu markmið tengd sjálfbærni, lykilmælikvarða og árangur á árinu 2020 hér að neðan.

Umhverfismál

Landsvirkjun er með vottað umhverfisstjórnunarkerfi samkvæmt alþjóðastaðlinum ISO 14001. Fyrirtækið markaði sér stefnu í umhverfismálum árið 2006 og var hún uppfærð á árinu 2020. Til samræmis við endurskoðaða stefnu hefur verið unnið að útfærslu á leiðum að markmiðum hennar.

Markmið: Landsvirkjun viðhaldi vottun á ISO 14001 í úttekt BSI á árinu 2020. Landsvirkjun viðhélt vottun. (2019: Viðhélt vottun)

Mikil áhersla er lögð á aðgerðir í loftslagsmálum en kolefnisspor raforkuvinnslu Landsvirkjunar er með því minnsta sem þekkt í orkuvinnslu í heiminum. Árlega er tekið saman hver bein losun frá starfsemi Landsvirkjunar er í CO₂-ígildum og einnig hver hin óbeina losun er í virðisæðjunni. Á síðustu árum hefur dregið úr losun frá starfseminni. Markmið Landsvirkjunar er að starfsemi fyrirtækisins verði kolefnishlutlaus árið 2025.

Til að ná því markmiði er unnið eftir aðgerðaáætlun um kolefnishlutleysi sem sett var fram undir lok árs 2019. Þar er byggt á vinnu undanfarinna ára við kortlagningu á kolefnisspori fyrirtækisins en aðgerðaráætlunin nær til ársins 2030. Forgangsröðun við mótun aðgerðaáætlunar var: 1. Að fyrirbyggja nýja losun – 2. Að minnka núverandi losun – 3. Mótvegisaðgerðir.

Til að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda er stuðst við innra kolefnisverð við fjárhagsákvarðanir, allt frá innkaupum á rekstrarvörum upp í val á nýjum virkjunakostum.

Landsvirkjun skilar árlega skýrslu um kolefnislosun sína til CDP, áður Carbon Disclosure Project, og fær þannig betri sýn á stöðuna miðað við sambærileg fyrirtæki erlendis. Á árinu 2020 skilaði Landsvirkjun inn upplýsingum um kolefnislosun sína til CDP í fjórða skiptið og fékk einkunnina A- en ekkert íslenskt fyrirtæki hefur áður hlotið svo háa einkunn. Meðaleinkunn fyrirtækja í heiminum er C, en meðal fyrirtækja í endurnýjanlegri orkuvinnslu er hún B árið 2020. Landsvirkjun er þannig í hópi 50 orkufyrirtækja sem hljóta einkunnina A- eða A.

Markmið: Kolefnisbinding verði ekki minni en 32.538 tonn CO₂-ígildi í árslok 2020. Kolefnisbinding var 33.000 CO₂-ígildi. (2019: 31.900 CO₂-ígildi)

Viðauki II: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf, frh.:

Mannauður

Jafnréttismál hafa verið í forgangi hjá Landsvirkjun undanfarin ár með markvissri vinnu á öllum sviðum fyrirtækisins. Unnið er eftir þriggja ára aðgerðaráætlun, sem nær til ársins 2021, og sautján umbótaverkefni hafa verið skilgreind til að ná þeim markmiðum sem sett hafa verið í jafnréttismálum. Eitt af markmiðunum er að jafna stöðu kynjanna á öllum stigum starfseminnar, í framkvæmdastjórn sem og í öðrum störfum. Stefnt er að því að hlutfall kvenstjórnenda verði hærra en 40% í árslok 2021.

Markmið: Í árslok 2020 verði hlutfall kvenstjórnenda hjá Landsvirkjun 31%. Hlutfall kvenstjórnenda var 34%. (2019: 31%)

Landsvirkjun hlaut gullmerki Jafnlaunaúttektar PwC í 6. sinn árið 2020. Fyrirtækið hlaut merkið einnig árin 2013, 2015, 2017, 2018 og 2019. Úttektin leiddi í ljós að grunnlaun karla innan fyrirtækisins væru 2,1% hærri en grunnlaun kvenna. Heildarlaun karla voru 0,8% hærri en heildarlaun kvenna. Munur grunn- og heildarlauna er innan þeirra marka sem PwC hefur sett varðandi góðan árangur í jöfnum launum kynja. Jafnlaunaúttekt PwC styður við úttekt á jafnlaunakerfi Landsvirkjunar í samræmi við jafnlaunastaðalinn ÍST 85:2012. Markmið Landsvirkjunar er að viðhalda gullmerki Jafnlaunaúttektar PwC.

Markmið: Landsvirkjun viðhaldi PwC gullmerki. Í Jafnlaunaúttekt PwC hjá Landsvirkjun í desember 2020 var staðfest að fyrirtækið hlyti gullmerkið. (2019: Gullmerki PwC)

Landsvirkjun er í fararbroddi á sviði öryggis-, heilsu- og vinnuverndarmála. Stefna Landsvirkjunar er slysalaus starfsemi og að árleg slysatíðni sé 0 (ekkert fjarveruslys). Þá er fyrirtækið vottað samkvæmt öryggisstjórnunarstaðlinum ISO 45001 en samkvæmt staðlinum á stöðugt að vinna að umbótum á öryggi, heilsu og vellíðan starfsfólks. Á árinu 2020 var 1 fjarveruslys og var því markmiði um slysalausa starfsemi ekki náð.

Markmið: Að H-tala sé 0. H-tala Landsvirkjunar í lok árs 2020 var 0,32. (2019: 0,31)

Markmið: Landsvirkjun viðhaldi vottun á ISO 45001. Landsvirkjun viðhélt vottun á ISO 45001 í úttekt BSI á árinu 2020. (2019: Viðhélt vottun)